

PREKRŠAJNO PRAVO

sa osnovama
privrednoprestupnog prava

- Prof. dr Đorđe Đorđević

SISTEM KAZNENIH DELIKATA

■ KAZNENI DELIKTI – KAZNENO PRAVO

- Krivična dela - Krivično pravo
- Privredni prestupi - Privrednoprestupno pravo
- Prekršaji - Prekršajno pravo

POJAM PREKRŠAJNOG PRAVA

- Grana prava
 - Skup pravnih propisa
- Grana pravne nauke
 - Naučno proučavanje prekršajnog prava kao grane prava
- Nastavni predmet
 - Izučava prekršajno pravo kao granu prava i kao naučnu disciplinu

PREDMET PREKRŠAJNOG PRAVA

- Koja se ponašanja smatraju **prekršajima**
- Opšti uslovi za postojanje **prekršaja** i **prekršajnu odgovornost**
- **Prekršajne sankcije** i opšti uslovi za njihovo izricanje
- Nadležnost prekršajnih organa i pravila **prekršajnog postupka**
- Pravila o **izvršenju prekršajnih sankcija**

ZADATAK PREKRŠAJNOG PRAVA

- **Zaštitna funkcija** – suzbijanje prekršaja, zaštita pravno regulisanih odnosa u društvu
 - Propisivanjem prekršajnih odredaba
 - Primenom prekršajnih odredaba
- **Garantivna funkcija** – zaštita građana od samovolje i arbitrarnosti državnih organa
- **Instrumentalna funkcija** – instrument kriminalne politike u širem smislu

SISTEM PREKRŠAJNOG PRAVA

- **Materijalno** prekršajno pravo
 - Opšti deo
 - Posebni deo
- Prekršajno **procesno** pravo
- **Izvršno** prekršajno pravo

MESTO PREKRŠAJNOG PRAVA U SISTEMU PRAVA

- Kazneno pravo
 - Krivično pravo
 - Privrednoprestupno pravo
 - Prekršajno pravo

ODNOS PREKRŠAJNOG PRAVA SA DRUGIM GRANAMA PRAVA

- Ustavno pravo
- Upravno pravo
- Krivično pravo
- Krivično procesno pravo
- Privrednoprestupno pravo
- Građansko pravo

ISTORIJSKI RAZVOJ PREKRŠAJNOG PRAVA

- Opšti razvoj prekršajnog prava
- Razvoj prekršajnog prava u našoj zemlji između dva rata
- Razvoj prekršajnog prava u našoj zemlji posle Drugog svetskog rata
- Savremeni razvoj prekršajnog prava Srbije

IZVORI PREKRŠAJNOG PRAVA

- **Ustav** Republike Srbije
- **Zakoni**
 - Zakon o prekršajima Republike Srbije (2005)
 - Svi zakoni kojima su predviđeni pojedini prekršaji
 - Krivični zakonik, Zakonik o krivičnom postupku, Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, Zakon o izvršnom postupku
- **Uredbe i Odluke** (skupštine opštine, skupštine AP, skupštine grada i skupštine grada Beograda) kojima su predviđeni prekršaji
- Propisi **organizacionog karaktera** kojima se reguliše rad pojedinih organa prekršajnog postupka (tužilaštva, org. unutrašnjih poslova, carininskih organa, poreskih organ)
- **Međunarodni ugovori, običaji, praksa prek. organa, pravna teorija** – nisu izvori

TUMAČENJE PREKRŠAJNIH PROPISA

- Tumačenje prema **subjektu**:
 - Autentično
 - Sudsko (administrativno)
 - Naučno (teorijsko)
- Tumačenje prema **načinu**:
 - Jezičko (gramatičko)
 - Logičko
 - Sistematsko
 - Uporedno
 - Istorijsko
 - Teleološko (ciljno)
- Tumačenje prema **obimu**:
 - Uže (restriktivno)
 - Šire (ekstenzivno)

VAŽENJE PREKRŠAJNIH PROPISA

- **Prostorno** važenje prekršajnih propisa
- **Vremensko** važenje prekršajnih propisa
- Važenje prekršajnih propisa **u pogledu lica**

PROSTORNO VAŽENJE PREKRŠAJNIH PROPISA

- **Teritorijalni princip** – prema mestu gde je učinjen prekršaj
- **Personalni princip** – prema državljanstvu učinioca
- **Realni princip** – prema povređenom
- **Univerzalni princip** – prema tome gde se nalazi učinilac
- **Princip zastupničke jurisdikcije**

VREMENSKO VAŽENJE PREKRŠAJNIH PROPISA

- **Početak** važenja propisa
 - Od dana njegovog stupanja na snagu
 - Osmog dana od objavljivanja u službenom glasilu ako propisom nije drukčije određeno
- **Prestanak** važenja propisa
 - Propisi sa određenim i sa neodređenim vremenom važenja – izričito i prećutno ukidanje
 - Kasniji propis derogira raniji, specijalni derogira opšti
- Primenjuje se propis koji je važio **u vreme izvršenja** - **retroaktivna** primena samo **blažeg propisa**

VAŽENJE PREKRŠAJNIH PROPISA U POGLEDU LICA

- Na svakog ko učini prekršaj
- Lica koja uživaju **imunitet**
 - **Državnopravni**
 - šef države,
 - članovi Vlade,
 - predsednik ustavnog suda,
 - poslanici
 - **Međunarodnopravni**
 - šefovi stranih država i
 - diplomatski predstavnici

POJAM PREKRŠAJA

- **Zakonska definicija:** Protivpravna skrivljeno izvršena radnja koja je propisom nadležnog organa određena kao prekršaj
- **Doktrinarana definicija:** Prekršaj je povreda javnog poretka koju učini fizičko ili pravno lice, koja je protivpravna, skrivljena i propisom nadležnog organa određena kao prekršaj

ELEMENTI PREKRŠAJA

- **Delo** fizičkog (odgovornog lica, preduzetnika) ili pravnog lica
- **Protivpravnost** (protivno propisima kojima je regulisan javni poredak)
- **Krivica** (psihički odnos učinioca prema prekršaju)
- **Određenost u propisu** kao prekršaj (zakon, uredba, odluka skupštine autonomne pokrajine, opštine, grada Beograda ili grada)

DELO FIZIČKOG ILI PRAVNOG LICA

- Radnja prekršaja
- Posledica prekršaja
- Uzročni odnos – objektivna veza između radnje i posledice

RADNJA PREKRŠAJA

- **Objektivno shvatanje** – telesni pokret
- **Objektivno-subjektivno shvatanje** – voljni telesni pokret
- **Činjenje** i **nečinjenje**
- **Nečinjenje** – ako postoji dužnost da se nešto učini (zakon, drugi propis, službena dužnost, radni odnos, ugovor, prethodno činjenje)
- Prekršaji **činjenja** i prekršaji **nečinjenja** (pravi i nepravi)
- Radnje **izvršenja** i radnje **saučesništva**
- **Proste** i **složene** radnje
- **Alternativne** i **kumulativne** radnje

POSLEDICA PREKRŠAJA

- Normativno shvatanje – povreda pravnog propisa
- Realističko shvatanje – promena u spoljnom svetu
- Povreda nekog dobra ili ugrožavanje dobra
 - Povreda – uništenje ili oštećenje
 - Ugrožavanje – konkretna ili apstraktna opasnost

BIĆE PREKRŠAJA

- Skup posebnih elemenata prekršaja
- Posebni elementi:
 - Konkretizacija opštih elemenata (radnja posledica)
 - Dopuna opštih elemenata (način, sredstvo, vreme, mesto)
- Objektivni i subjektivni
- Osnovni i dopunski

OBJEKT PREKRŠAJA

- **Zaštitni objekt** – dobro ili interes koji se zaštićuju propisivanjem prekršaja
 - **Opšti** zaštitni objekt
 - **Grupni** zaštitni objekt
 - **Pojedinačni** zaštitni objekt
- **Objekt radnje** – dobro prema kome je upravljena radnja prekršaja, na kome se ostvaruje posledica

SUBJEKT PREKRŠAJA

- **Aktivni subjekt** – lice koje je učinilo prekršaj
- **Pasivni subjekt** – lice čije je dobro povređeno prekršajem, žrtva prekršaja

SUBJEKT PREKRŠAJA

- **Fizičko lice** – svako lice starije od 14 godina
- **Pravno lice** – organizacija ili zajednica ljudi koji obavljaju određenu delatnost i kojoj je pravnim poretkom priznato svojstvo pravnog subjekta
- **Odgovorno lice** – lice kome su u pravnom licu povereni određeni poslovi koji se odnose na upravljanje, poslovanje ili proces rada
- **Odgovorno lice u državnom organu**, organu teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave
- **Preduzetnik** – fizičko lice koje obavlja delatnost radi sticanja dobiti

OSNOVI KOJI ISKLJUČUJU POSTOJANJE PREKRŠAJA

- Nužna odbrana
- Krajnja nužda
- Sila i pretnja

NUŽNA ODBRANA

- Nužna odbrana je ona odbrana koja je neophodno potrebna da učinilac od svog dobra ili od dobra drugoga odbije istovremeni protivpravni napad
- Napad i odbrana

NUŽNA ODBRANA (elementi napada)

- Napad mora da dolazi **od čoveka**
- Upravljen na **neko dobro** lica koje se brani ili nekog drugog lica (pravnog ili fizičkog)
- Napad treba da je **stvaran** (ako nije – putativna nužna odbrana)
- Napad treba da je **protivpravan**

NUŽNA ODBRANA (elementi odbrane)

- Odbrana od napada sastoji se u delu koje ima sva obeležja **prekršaja** predviđenog u propisu
- Odbrana mora biti **istovremena** sa napadom
- Odbrana treba da je **neophodno potrebna**
- Odbrana mora biti **srazmerna**

PREKORAČENJE (EKSCES) NUŽNE ODBRANE

- **Intenzivni eksces** – odbrana jača nego što je neophodno
- **Ekstenzivni eksces** – odbrana trajala duže nego što je potrebno
- Prekršaj postoji, ali se za njega može **blaže kazniti**
- Ako je prekoračenje učinjeno pod naročito olakšavajućim okolnostima učinilac **neće odgovarati za prekršaj**

KRAJNJA NUŽDA

- Postoji ako je prekršaj učinjen radi toga da učinilac otkloni od svog dobra ili od dobra drugoga istovremenu neskrivljenu opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti, a pri tom učinjeno zlo nije veće od zla koje je pretilo
- Opasnost i otklanjanje opasnosti

KRAJNJA NUŽDA (elementi opasnosti)

- Opasnost dolazi od čoveka, životinje ili prirodne sile
- Opasnost pretil nekom dobru lica koje je otklanja ili nekog drugog lica
- Opasnost treba da bude stvarna (u suprotnom postojaće putativna krajnja nužda)
- Opasnost treba da bude neskrivljena

KRAJNJA NUŽDA

(elementi otklanjanja opasnosti)

- Delo koje ima obeležja nekog **prekršaja**
- Otklanjanje opasnosti **istovremeno** sa postojanjem opasnosti
- Opasnost se **nije mogla na drugi način otkloniti**
- Učinjeno zlo **nije veće** od zla koje je pretilo

PREKORAČENJE (EKSCES) KRAJNJE NUŽDE

- **Intenzivni eksces** – učinjena povreda je veća od one koja je bila nužna
- **Ekstenzivni eksces** – otklanjanje opasnosti trajalo duže nego što je potrebno
- Prekršaj će postojati, ali se za njega može **blaže kazniti**
- Ako je prekoračenje učinjeno pod naročito olakšavajućim okolnostima učinilac **neće odgovarati za prekršaj**

SILA I PRETNJA

- **Sila** je primena fizičke snage prema nekom da bi se prinudio da nešto učini ili ne učini
 - **Apsolutna** sila
 - **Kompulzivna** sila
- **Viša sila** (vis maior) – dolazi od prirodnih sila
- **Pretnja** je stavljanje drugome u izgled nekog zla čije nastupanje zavisi od volje onoga koji preti, da bi se prinudio da nešto učini ili ne učini
- **Prinuda** – opšti pojam za silu i pretnju
- **Značaj** sile i pretnje – po ZOP-u **isključuje prekršaj** učinioca

STICAJ PREKRŠAJA

- postoji kada **jedno lice** učini **više prekršaja**
- za sva te prekršaje vodi se **jedinstven postupak**
- donosi se **jedno rešenje** i izriče **jedinstvena kazna**
- sticaj može biti:
 - **Idealni i realni**
 - **Homogeni i heterogeni**
 - **Stvarni i prividni**

PRIVIDNI STICAJ

- Prividni **idealni** sticaj
 - po osnovu specijaliteta
 - po osnovu supsidijariteta
 - po osnovu konsumpcije
 - po osnovu alternativiteta
- Prividni **realni** sticaj
 - slučaj supsidijariteta
 - slučaj konsumpcije
 - složeni prekršaji
 - kolektivni prekršaji
 - produženi prekršaji
 - prekršaji sa indiferentnim brojem činjenja i prouzrokovanja

PRODUŽENI PREKRŠAJ

- Isti učinilac
- Isti ili istovrsni prekršaji
- Vremenski kontinuitet
- Povezujući element
 - Isti objekt
 - Isti pasivni subjekt
 - Isto mesto izvršenja
 - Korišćenje iste prilike ili istog odnosa
 - Jedinstveni umišljaj
 - Jedinstveni cilj vršenja prekršaja

KOLEKTIVNI PREKRŠAJ

- U vidu zanata
- U vidu zanimanja
- Iz navike

PREKRŠAJI ZA INDIFERENTNIM BROJEM RADNJI IZVRŠENJA I POSLEDICA

Postoji jedan prekršaj bez obzira koliko je puta radnja izvršenja ponovljena

STADIJUMI IZVRŠENJA PREKRŠAJA

- Donošenje odluke da se izvrši prekršaj
- Pripremanje prekršaja
- Započinjanje prekršaja (pokušaj)
- Svršeni prekršaj

POKUŠAJ PREKRŠAJA

- **Umišljajno** započinjanje prekršaja koji nije dovršen
- **Svršeni i nesvršeni** pokušaj
- Razgraničenje pokušaja od pripremnih radnji
- Odgovornost za pokušaj prekršaja samo kada je to propisom izričito predviđeno
- Nepodoban pokušaj
 - Nepodobno **sredstvo** i nepodoban **objekt**
 - **Apsolutno i relativno** nepodoban pokušaj

DOBROVOLJNI ODUSTANAK OD IZVRŠENJA PREKRŠAJA

- Odustanak je dobrovoljan ako je učinilac bio **svestan da delo može da dovrši** pa je svojom voljom odustao od dovršenja
- Dobrovoljni odustanak od **svršenog** i od **nesvršenog pokušaja**
- Nije bitno iz kojih je **pobuda** izvršilac odustao od izvršenja prekršaja
- Odustajanje treba da bude **definitivno**

MESTO IZVRŠENJA PREKRŠAJA

- **Značaj** određivanja mesta izvršenja
 - Prostorno važenje prekršajnog propisa
 - Mesna nadležnost prekršajnog organa
 - Mesto kao element bića prekršaja
- **Teorija ubikviteta**: mesto izvršenja prekršaja je mesto gde je učinilac **radio ili bio dužan da radi** kao i mesto gde je **nastupila posledica** prekršaja

VREME IZVRŠENJA PREKRŠAJA

- **Značaj** određivanja vremena izvršenja
 - Vremensko važenje prekršajnog propisa
 - Uzrast učinioca
 - Uračunljivost i vinost učinioca
 - Vreme izvršenja kao element bića prekršaja
 - Zastarelost prekršajnog gonjenja
- **Teorija delatnosti**: vreme izvršenja prekršaja je vreme kada je učinilac **radio ili bio dužan da radi**

POJAM I OBLICI SAUČESNIŠTVA

- **Pojam**: učestvovanje više lica u ostvarenju prekršaja
- **Oblici** saučesništva (u širem smislu)
 - Izvršilaštvo (ili saizvršilaštvo)
 - Podstrekavanje
 - Pomaganje
- **Oblici** saučesništva (u užem smislu)
 - Podstrekavanje
 - Pomaganje

IZVRŠILAŠTVO I SAIZVRŠILAŠTVO

- **Izvršilaštvo** – izvršenje prekršaja od strane jednog lica
- **Saizvršilaštvo** – izvršenje prekršaja od strane više lica
 - **Objektivni uslov:** učestvovanje u izvršenju
 - **Subjektivni uslov:** svest o zajedničkom delovanju
- Zajedničko učestvovanje **u radnji izvršenja** ili **ostvarujući zajedničku odluku drugom radnjom bitno doprinošenje izvršenju prekršaja**

PODSTREKAVANJE

- **Pojam:** umišljajno navođenje drugoga da učini prekršaj
- **Radnje:** nagovaranje, ubeđivanje, savetovanje, molba, obećanje nagrade i dr.
- Podstrakavanje treba da kod podstrekavanog lica **izazove ili učvrsti odluku** da izvrši prekršaj
- Neposredno i posredno, sapodstrekači
- Podstrakavanje treba da bude upravljeno na **određeno lice** (ili na određeni krug lica) i mora da se odnosi na **određeni prekršaj**
- Neophodno je da **podstrekač zna koga podstrekava**, dok podstreknuti može, ali ne mora da zna ko ga je podstrekao
- Uspelo i **neuspelo podstrekavanje**

POMAGANJE

- **Pojam:** umišljajno preduzimanje radnje kojom se doprinosi izvršenja prekršaja
- **Načini:**
 - Fizičko i psihičko
 - Neposredno i posredno
 - Od strane jednog ili više lica (sapomagači)
- Odnosi se na **određeno lice** i **određeni prekršaj**
- Pomagač zna lice kome pomaže, a pomognuti ne mora znati ko mu pomaže
- Pre, za vreme ili posle izvršenja (ako je unapred obećano)
- Uspelo i **neuspelo pomaganje**

KAŽNJAVANJE ZA PODSTREKAVANJE I POMAGANJE

- Kao da su sami izvršili prekršaj
- S obzirom na prirodu prekršaja, način i okolnosti pod kojima je izvršen i stepen odgovornosti podstrekača i pomagača oni se mogu:
 - Blaže kazniti
 - Prekršajni postupak protiv njih može se obustaviti

PREKRŠAJNA ODGOVORNOST

- Skup uslova koji su potrebni da bi neko bio kažnjen za prekršaj
- Prekršajna odgovornost **u užem smislu** – skup subjektivnih elemenata (uračunljivost i vinost)
- Prekršajna odgovornost **u širem smislu** obuhvata samo izvršenje prekršaja i krivicu za prekršaj
- Prekršajna odgovornost – subjektivna odgovornost
 - **prekršajna odgovornost pravnih lica** – zasniva se na objektivnom izvršenju prekršaja i krivici organa upravljanja, odgovornog lica ili drugog lica
 - **prekršajna odgovornost fizičkih lica, odgovornih lica i preduzetnika** – pored izvršenja prekršaja potrebna je i krivica učinioca prekršaja

SUBJEKTI PREKRŠAJNE ODGOVORNOSTI

- Fizička lica

-

uvek

- Pravna lica

- Odgovorna lica

- Preduzetnici

samo kada je
to predviđeno

propisom o prekršaju

ODGOVORNOST PRAVNIH LICA

- Ako je prekršaj učinjen **skriveno preduzetom radnjom ili propuštanjem dužnog nadzora** od strane **organa upravljanja ili odgovornog lica** ili skrivenom radnjom **drugog lica** koje je u vreme izvršenja prekršaja bilo ovlašćeno da postupa u ime pravnog lica
- **Republika Srbije, državni organi, organi teritorijalne autonomije, grad i jedinice lokalne samouprave** ne mogu odgovarati za prekršaj
- **Strana pravna lica** – ako imaju predstavništvo na teritoriji naše zemlje
- **Pravno lice pod stečajem** – samo oduzimanje predmeta i oduzimanje imovinske koristi

ODGOVORNOST ODGOVORNIH LICA

- Odgovorno lice je odgovorno za prekršaj izvršen:
 - Njegovom radnjom ili propuštanjem dužnog nadzora i
 - Ako je bilo uračunljivo i postupalo sa umišljajem ili iz nehata
- Odgovornost se ne gasi prestankom radnog odnosa u pravnom licu, otvaranjem stečaja ili prestankom pravnog lica
- Naređenje pretpostavljenog

ODGOVORNOST FIZIČKOG LICA

- Fizičko lice odgovara za prekršaj ako je:
 - Bilo **uračunljivo**
 - Postupalo **sa umišljajem ili iz nehata** (vinost)
- Za prekršajnu odgovornost dovoljan je i nehat ako samim propisom nije predviđena odgovornost samo za umišljaj

URAČUNLJIVOST

- **Psihičko stanje** učinioca u vreme izvršenja prekršaja koje ga čini sposobnim da shvati značaj onoga što čini i da može da upravlja svojim postupcima
- Uračunljivost je određena **negativno**
- Uračunljivost se pretpostavlja, a **neuračunljivost se mora dokazati**

NEURAČUNLJIVOST

- Biološko-psihološki metod
- **Biološki osnovi** neuračunljivosti – nenormalna psihička stanja:
 - **Duševna obolenja** (psihoze) – trajna i privremena
 - **Privremene duševne poremećenosti**
 - **Druga teža duševna poremećenost**
 - **Zaostao duševni razvoj**
- **Psihološki osnovi** neuračunljivosti – poremećaji psihičkih funkcija:
 - **Poremećaji svesti** – nemogućnost shvatanja značaja svoga dela
 - **Poremećaji volje** – nemogućnost upravljanja svojim postupcima

URAČUNLJIVOST

- Stepenovanje uračunljivosti – smanjena i bitno smanjena uračunljivost
- *Actiones liberae in causa* – učinilac sam sebe dovede u stanje neuračunljivosti upotrebom droge ili alkohola pa u takvom stanju učini prekršaj
- ZOP: Okolnost da je prekršaj učinjen pod dejstvom alkohola ili omamljujućih sredstava ne isključuje odgovornost za prekršaj

VINOST (KRIVICA)

- **Psihički odnos** učinioca prema učinjenom prekršaju na osnovu koga mu se to delo može staviti na teret i izreći kazna
- Psihički elementi na osnovu kojih se utvrđuje vinost: **svest i volja**
- Vinost se **mora dokazati**
- Oblici vinosti: **umišljaj i nehat**

UMIŠLJAJ

- teži oblik vinnosti
- karakterišu ga dva psihička elementa: element svesti i element volje
- dva osnovna oblika umišljaja:
 - **DIREKTNI** - učinilac je **svestan** svoga dela i **hoće** njegovo izvršenje
 - **EVENTUALNI** - učinilac je **svestan** da usled njegove radnje (činjenja ili nečinjenja) može da nastupi zabranjena posledica pa je **pristao** na njeno nastupanje

NEHAT

- lakši oblik vinosti,
- odsustvo voljnog elementa kod učinioca
- osnovni oblici nehata:
 - **SVESNI NEHAT** (učinilac je svestan da usled njegovog činjenja ili nečinjenja može da nastupi zabranjena posledica, ali olako drži da će je sprečiti ili da ona neće nastupiti)
 - **NESVESNI NEHAT** (učinilac nije svestan mogućnosti nastupanja posledice, ali je mogao i bio dužan da bude svestan te mogućnosti)
- običan i grubi nehat; običan i profesionalni nehat

OSNOVI KOJI ISKLJUČUJU PREKRŠAJNU ODGOVORNOST

- Stvarna zabluda
- Pravna zabluda (samo osnov za ublažavanje kazne)
- Naređenje pretpostavljenog (samo za odgovorno lice)

ZABLUDA

- Zabluda:
 - nedostatak svesti
 - pogrešna predstava o nečemu
- Može biti dvojaka:
 - **Stvarna zabluda** - zabluda o pravno relevantnim činjenicama
 - **Pravna zabluda** - zabluda o pravu

STVARNA ZABLUDA

- **U užem smislu** - nedostatak svesti ili pogrešna predstava o stvarnim okolnostima učinjenog prekršaja koje imaju značaj obeležja prekršaja
- **U širem smislu** – pogrešna svest da postoje okolnosti koje delo čine dozvoljenim
- **Otklonjiva** stvarna zabluda (učinilac mogao da ima ispravnu predstavu) - **isključuje umišljaj i svesni nehat**
- **Neotklonjiva** stvarna zabluda (učinilac nije mogao da ima ispravnu predstavu) - **isključuje prekršajnu odgovornost**

PRAVNA ZABLUDA

- Zabluda o određenosti dela u propisu ili o protivpravnosti dela
- Slučajevi pravne zablude:
 - Učinilac ne zna da je delo određeno propisom
 - Učinilac ne zna propise kojima se dopunjuje blanketna dispozicija kojom je prekršaj određen
 - Učinilac ne zna sadržinu pojmova kojima je prekršaj određen
 - Učinilac ne zna da postupa protivpravno
 - Učinilac pogrešno drži da neka postojeća okolnost čini delo dozvoljenim
- **Ignoratio iuris nocet**
- Ako je učinilac u pravnoj zabludi **iz opravdanih razloga** - fakultativni osnov za **ublažavanje kazne**

NAREĐENJE PRETPOSTAVLJENOG

- Može da **isključi prekršajnu odgovornost odgovornog lica**
- Po Zakonu o prekršajima:
 - Ako je **postupalo po naređenju** drugog odgovornog lica ili organa upravljanja, i
 - Ako je **preduzelo sve akte** koje je na osnovu zakona, drugog propisa ili opšteg akta bilo dužno da preduzme da bi sprečilo izvršenje prekršaja
- Moguće i na osnovu drugog propisa kojim je određen prekršaj

PREKRŠAJNE SANKCIJE

- **Mere** propisane prekršajnim pravom
- Načelo legaliteta
- Izriču ih **nadležni organi** u zakonito sprovedenom **prekršajnom postupku**
- Primjenjuju se **prema učiniocu prekršaja**
- Sastoje se u **oduzimanju ili ograničavanju nekih prava učinioca** ili u pretnji da do toga može da dođe
- **Svrha sankcija**: suzbijanje vršenja prekršaja i zaštita javnog poretka

VRSTE PREKRŠAJNIH SANKCIJA

- Kazne
- Opomena
- Zaštitne mere
- Vaspitne mere

KAZNE

- **Kazna zatvora** (samo zakonom) – samo kao glavna kazna
- **Novčana kazna** – glavna ili sporedna
- **Rad u javnom interesu** – glavna ili sporedna
- **Kazneni poeni** (samo zakonom) – glavna ili sporedna
 - Za prekršaj se može propisati kazna zatvora ili novčana kazna, obe kazne alternativno ili kumulativno
 - Ako su propisane aletrnativno kazna zatvora se može izreći samo ako su prekršajem prouzrokovane teže posledice ili prekršaj ukazuje na veći stepen odgovornosti učinioca
- **Svrha kažnjavanja** – društveni prekor i uticanje na učinioca i na sva ostala lica da ubuduće ne čine prekršaje

Kazna zatvora

- Propisuje u trajanju od najmanje **jednog dana**, a najviše **šezdeset dana**
- Može je izreći samo **prekršajni sud**
- Ne može se izreći:
 - **Trudnoj ženi** (posle navršena 3 mes. trudnoće)
 - **Majci** (dok dete ne navši godinu dana, a ako je umrlo 6 mes. posle porođaja)

Novčana kazna

- Novčana kazna se propisuje na različite načine zavisno od toga:
 1. za koje se **subjekte** prekršaja ova kazna predviđa
 2. za koje se **prekršaje** propisuje
 3. u kom **postupku** se kazna izriče
 4. kojim se **propisom** propisuje

Novčana kazna

- za fizička i odgovorna lica
 - od 5.000 do 150.000 dinara
- za pravna lica
 - od 100.000 do 2.000.000 dinara
- za preduzetnika
 - od 10.000 do 500.000 dinara

Novčana kazna

- Za prekršaje iz oblasti javnih prihoda, javnog informisanja, carinskog, spoljnotrgovinskog i deviznog poslovanja – u srazmeri sa visinom pričinjene štete, neizvršene obaveze ili vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet prekršaja (do desetstrukog iznosa)
- Za prekršaje iz oblasti sprečavanja, ograničavanja ili narušavanja konkurencije – u procentu (1%-10%) od prihoda koji su ostvarili pravno lice ili preduzetnik u obračunskoj godini

Novčana kazna

- Novčana kazna koja se naplaćuje **na licu mesta** propisuje se **u fiksnim iznosima** i to
 - Za pravna lica i preduzetnike – od 2.000 do 20.000 dinara
 - Za fizička i odgovorna lica – od 500 do 5.000 dinara
- Za prekršaje koji se propisuju **odlukom** novčane kazne mogu se propisati do **polovine iznosa** koji se mogu propisati zakonom ili uredbom

Rad u javnom interesu

- **Nova kazna** u krivičnom i prekršajnom pravu
- Sastoji se u neplaćenom radu **u korist društva**
- **Od 20 do 240 časova** (najviše 2 časa dnevno)
- Prilikom izricanja sud ima u vidu: vrstu prekršaja, uzrast, fizičku i radnu sposobnost, psihička svojstva, obrazovanje, sklonosti i druge **karakteristike ličnosti učinioca**
- Kao **glavna** i kao **sporedna** kazna

Kazneni poeni

- Za prekršaje protiv **bezbednosti saobraćaja** na putevima
- Od **1 do 18** kaznenih poena
- Uz ovu kaznu mogu se izraći i **dopunske obaveze**
- **18 ili više kaznenih poena tokom dve godine** – sud presudom **poništava vozačku dozvolu**
- **Posle jedne godine** od poništavanja može se ponovo pod zakonom propisanim uslovima steći vozačka dozvola

ODMERA VANJE KAZNE

- Zakonsko i sudsko (administrativno) odmeravanje kazne
- Ideja individualizacije kazne
- Određivanje vrste i mere kazne za učinjeni prekršaj u granicama propisanim za taj prekršaj
- Odmerena kazna treba da odgovara težini učinjenog prekršaja i ličnosti učinio ca
- Pri odmeravanju kazne za prekršaj uzimaju se u obzir sve okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća -
olakšavajuće i otežavajuće okolnosti

OLAKŠAVAJUĆE I OTEŽAVAJUĆE OKOLNOSTI

- Težina i posledice prekršaja
- Okolnosti pod kojima je prekršaj učinjen
- Stepen prekršajne odgovornosti učinioca
- Lične i porodične prilike učinioca
- Držanje učinioca posle učinjenog prekršaja
- Imovno stanje učinioca (kod odmeravanja novčane kazne)
- Povrat (fakultativna otežavajuća okolnost)

POVRAT

- Ranija osuđivanost učinioca za prekršaje
 - Opšti i specijalni
 - Običan i višestruki
 - Vremenski ograničen i neograničen
- ZOP – ako od dana pravosnažnosti rešenja o prekršaju kojim je izrečena kazna ili zaštitna mera nije prošlo više **od dve godine** – fakultativna **otežavajuća okolnost**

UBLAŽAVANJE KAZNE

Slučajevi ublažavanja

- Kada je to zakonom izričito propisano (prekoračenje nužne odbrane i krajnje nužde, pravna zabluda, podstrekavanje, pomaganje)
- Na osnovu opštih uslova iz ZOP-a
 - Prekršajem nisu prouzrokovane teže posledice
 - Postoje olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da se i sa ublaženom kaznom može postići svrha kažnjavanja

Načini ublažavanja – **po meri**, po vrsti, samo jedna od kumulativno izrečenih kazni

Po ZOP-u – samo po meri

OBUSTAVLJANJE POSTUPKA ZBOG NAKNADE ŠTETE

- Ako je učinilac **dobrovoljno** posle izvršenja prekršaja, a pre pokretanja prekršajnog postupka **otklonio protivpravno stanje ili nadoknadio štetu** pričinjenu prekršajem (samo ako je u pitanju prekršaj sa propisanom novčanom kaznom)

ODMERAIVANJE KAZNE ZA STICAJ PREKRŠAJA

- Dve faze:
 - Utvrđuje se kazna za svaki prekršaj
 - Izriče se jedinstvena kazna
- Pravila:
 - Za sve prekršaje utvrđena **kazna zatvora** – jedinstvena kazna zatvora, **ne duža od 90 dana**
 - Za sve prekršaje utvrđena **novčana kazna** – jedinstvena novčana, **ne veća od dvostrukog iznosa** opšteg maksimuma novčane kazne
 - Za sve prekršaje utvrđena **kazna rada u javnom interesu** – jedinstvena kazna rada u javnom interesu **ne duža od 240 časova**
 - Za neke prekršaje **zatvor**, a za neke **novčana kazna** – jedna kazna zatvora i jedna novčana pod gornjim uslovima
 - Ako su utvrđeni **kazneni poeni** – zbir svih kaznenih poena **ne veći od 18**

OPOMENA

Opomena je mera upozorenja koja se izriče učiniocu prekršaja umesto propisane kazne

- Uslovi:
 - Ako postoje okolnosti koje znatno **umanjuju odgovornost** učinioca,
 - Ako se može očekivati da i bez izvršenja kazne **ubuduće neće vršiti prekršaje** i
- Naročito u slučajevima kada je učinilac pre donešenja rešenja o prekršaju **nadoknadio prouzrokovanu štetu ili izmirio obavezu**

ZAŠTITNE MERE

- Posebna vrsta prekršajnih sankcija **preventivnog karaktera** čiji je cilj otklonjanje uslova ili stanja koji mogu dovesti do ponovnog vršenja prekršaja
- Izriču se učiniocu prekršaja, najčešće **uz kaznu ili opomenu**, ali mogu i **samostalno**
- Mogu se propisati **zakonom i uredbom**
- Izriče ih **prekršajni sud**

VRSTE ZAŠTITNIH MERA

1. **Oduzimanje predmeta**
2. Zabrana vršenja određenih delatnosti
3. Zabrana pravnom licu da vrši određene delatnosti
4. Zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove
5. Zabrana upravljanja vozilom na motorni pogon
6. **Obavezno lečenje alkoholičara i narkomana**
7. **Zabrana pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja**
8. Zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama
9. Javno objavljivanje presude
10. **Udaljenje stranca sa teritorije naše zemlje**

Oduzimanje predmeta

- Sastoji se u oduzimanju od učinioca prekršaja, predmeta:
 - kojim je prekršaj izvršen,
 - koji su bili namenjeni za izvršenje prekršaja
 - koji su nastali izvršenjem prekršaja

Zabrana vršenja određene delatnosti

- **preduzetniku** ili drugom učiniocu prekršaja zabranjuje se da u roku **od šest meseci do tri godine** vrši određenu privrednu ili drugu delatnost za koju nadležni organ izdaje odgovarajuću dozvolu ili koja se upisuje u odgovarajući registar
- izriče se učiniocu prekršaja
 - koji je **zloupotrebio vršenje te delatnosti** za izvršenje prekršaja ili
 - ako se opravdano može očekivati da **postoji opasnost za život ili zdravlje** ljudi ako nastavi sa vršenjem te delatnosti

Zabrana pravnom licu da vrši određene delatnosti

- **Pravnom licu** kome je izrečena ova mera zabranjuje se proizvodnja određenih proizvoda ili vršenje određenih poslova u oblasti prometa robe, finansija i usluga ili mu se zabranjuje vršenje nekih drugih određenih poslova u trajanju **od tri meseca do jedne godine**
- Ova mera se može izreći ako se ocenjuje da bi dalje vršenje određene delatnosti od strane pravnog lica koje je izvršilo prekršaj bilo opasno po život ili zdravlje ljudi ili bi bilo štetno za finansijsko poslovanje, za privredu ili za druga pravna lica

Zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove

- Izriče se **odgovornom licu** koje je izvršilo prekršaj, a sastoji se u zabrani vršenja određenih poslova koje je vršilo u vreme izvršenja prekršaja, ili određene rukovodeće dužnosti u privrednom ili finansijskom poslovanju, **u trajanju od tri meseca do jedne godine**
- Mera se izriče ako je odgovorno lice **zloupotrebilo vršenje tih poslova** za izvršenje prekršaja

Zabrana upravljanja vozilom na motorni pogon

- Ako propisom kojim je određen prekršaj nisu posebno predviđeni uslovi može se izreći učiniocu prekršaja
 - Koji je učinio težu **težu povredu propisa** o bezbednosti saobraćaja, ili
 - Čije ranije kršenje propisa ukazuje na **opasnost** da učinilac upravlja vozilom na motorni pogon određene kategorije
- Sastoji se u oduzimanju dozvole za upravljanje vozilom na motorni pogon u trajanju **od trideset dana do jedne godine**

Obavezno lečenje alkoholičara i narkomana

- Izricanje ove zaštitne mere vezano je za tri uslova:
 1. da učinilac prekršaja zbog upotrebe alkohola ili droga narušava svoje zdravlje ili postaje opasan za okolinu,
 2. da je učinio prekršaj usled stalne zavisnosti od upotrebe alkohola ili opojnih droga i
 3. da je kod njega nastala opasnost da zbog zavisnosti nastavi i dalje da čini prekršaje

Zabrana pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja

- Radi sprečavanja učinioaca da nastavi sa vršenjem prekršaja i ugrožavanjem oštećenog
- Odluka suda mora da sadrži:
 - Vremenski period,
 - Lica i objekti kojima učinilac ne sme pristupati
 - Vreme, mesta i lokacije u okviru kojih se učiniocu zabranjuje pristup
- Trajanje mere – do godinu dana
- Kršenje zabrane – novčana kazna do 30.000 dinara ili kazna zatvora do 30 dana

Zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama

- Namenjena je učiniocima prekršaja iz **Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama**
- Obaveza učinioca da se pre početka sportske priredbe **javi službenom licu** u područnoj policijskoj upravi u mestu gde se u to vreme zatekao i da **sve vreme trajanja sportske priredbe tu provede**
- Trajanja ove mere je **od jedne do tri godine**
- Izricanje ove mere može biti **obavezno ili fakultativno**
- **Neizvršavanje ove obaveze** od strane kažnjenog lica povlači sa sobom novu kaznu zatvora od trideset do šezdeset dana

Javno objavljivanje presude

- Ako sud smatra da bi bilo korisno da se javnost upozna sa presudom
- Obavezno ili fakultativno
- Prema značaju prekršaja – preko štampe, radija ili televizije, u celini ili u izvodu
- Najkasnije 30 dana od dana pravosnažnosti

Udaljenje stranca sa teritorije zemlje

- Primena ove zaštitne mere se vrši u slučaju kada je stranac učinio prekršaj zbog koga se ocenjuje da je njegov dalji boravak u našoj zemlji nepoželjan
- Trajanje mere od šest meseci do tri godine

PREKRŠAJNE SANKCIJE PREMA MALOLETNICIMA

- **Vaspitne mere**
- **Kazne** (samo starijim maloletnicima)
- **Zaštitne mere** (uz vaspitnu meru, ako je neophodno)

VASPITNE MERE

- Mere upozorenja i usmeravanja:
 - Ukor
 - Posebne obaveze
- Mere pojačanog nadzora
 - Pojačani nadzor od strane roditelja, usvojitelja ili staratelja
 - Pojačani nadzor od strane organa starateljstva

Posebne obaveze

- Da se izvini oštećenom
- Da popravi ili nadoknadi štetu
- Da ne posećuje određena mesta i izbegava društvo određenih lica
- Da se podvrgne lečenju od zavisnosti
- Da se uputi u ustanovu za osposobljavanje vozača
- Da se uključi u rad humanitarnih organizacija
- Da se uključi u rad sportskih i drugih sekcija

KAŽNJAVANJE MALOLETNIKA

- Maloletni učinilac prekršaja može biti i kažnjen (novčana kazna ili kazna zatvora do 15 dana) pod sledećim uslovima:
 1. da je u pitanju **stariji maloletnik**,
 2. da je **dovoljno duševno razvijen** da je mogao da shvati značaj svoje radnje i da upravlja svojim postupcima
 3. da zbog težih posledica prekršaja i većeg stepena odgovornosti maloletnika **ne bi bilo opravdano primeniti vaspitnu meru**

ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE PREKRŠAJEM

- Ova mera nije prekršajna sankcija već predstavlja jednu **posebnu meru** koja ima za cilj da obezbedi ostvarivanje principa da **niko ne može da zadrži imovinsku korist ako ju je pribavio protivpravnim delom**, u ovom slučaju prekršajem
- Primenjuje se prema **svim učiniocima prekršaja**
- Može se oduzeti **i od lica koje nije učinilac prekršaja** već je do nje došlo bez ili uz neodgovarajuću naknadu, a znalo je ili je moglo da zna da je korist pribavljena izvršenjem prekršaja

ZASTARELOST

- Prestanak prava države na primenu ili izvršenje prekršajne sankcije usled protoka vremena
 - Zastarelost **pokretanja** i vođenja postupka
 - Zastarelost **izvršenja** kazne i zaštitne mere
- **Relativna** i **apsolutna** zastarelost
- **Obustava** i **prekid** zastarelosti

POSEBNI DEO PREKRŠAJNOG PRAVA

- Skup pravnih propisa kojima su određeni pojedini prekršaji
- U zakonima, uredbama i odlukama
- Sistematizovani u pojedine grupe prekršaja prema svom grupnom zaštitnom objektu (javni red i mir, devizno poslovanje, zdravlje, odbrana zemlje, obrazovanje, javni prihodi, zaštita životne sredine, bezbednost saobraćaja i dr)
- Prekršaji iz oblasti unutrašnjih poslova
- Finansijski prekršaji

PREKRŠAJI PROTIV JAVNOG REDA I MIRA

- Zakon o javnom redu i miru Republike Srbije iz 1992.
- Karakteristike prekršaja:
 - **Radnja** – najčešće činjenje
 - **Učinioci** – najčešće fizička lica
 - Zajednička **posledica** – remećenje javnog reda i mira
 - **Sankcije** – kazne (kazna zatvora i novčana), zaštitne mere (oduzimanje predmeta i zabrana obavljanja određene delatnosti)

Svađa i vika

- Ko **svađom ili vikom remeti javni red i mir** ili ugrožava bezbednost građana – kazniće se **novčanom kaznom od 20.000 dinara ili kaznom zatvora do 20 dana**
- Kad se prekršaj iz st. 1. ovog člana izvrši **u grupi** – kazniće se kaznom **zatvora do 60 dana**

Pretnja

- Ko **ugrožava sigurnost drugog lica** pretnjom da će napasti na život ili telo tog ili njemu bliskog lica –kazniće se **novčanom kaznom do 25.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.**

Vređanje, vršenje nasilja ili tuča

- Ko vređanjem ili zloupotrebom drugog, vršenjem nasilja nad drugim, izazivanjem tuče ili učestvovanjem u njoj, ugrožava spokojstvo građana ili remeti javni red i mir – kazniće se novčanom kaznom do 30.000 dinara ili kaznom zatvora do 60 dana.
- Kad se prekršaj iz st. 3. ovog člana izvrši u grupi – kazniće se kaznom zatvora do 60 dana

Neovlašćeno paljenje raketa ili pucanje iz vatrenog oružja

- Ko neovlašćenim paljenjem raketa i drugog zapaljivog ili eksplozivnog materijala (petarde i sl.) ili pucanjem iz vatrenog oružja remeti javni red i mir ili ugrožava bezbednost građana – kazniće se novčanom kaznom do 20.000 dinara ili kaznom zatvora do 60 dana.
- Ko prekršaj iz stava 1. ovog člana izvrši u grupi – kazniće se kaznom zatvora do 60 dana.

Kockanje

- Ko se kocka ili ustupa prostorije radi kockanja – kazniće se novčanom kaznom do 20.000 dinara ili kaznom zatvora do 60 dana
- Ko se kocka sa maloletnim licem ili ustupa prostorije ili na drugi način omogućava kockanje maloletnom licu – kazniće se kaznom zatvora do 60 dana

Neupozoravanje lica koje narušava javni red i mir u ugostiteljskom objektu

- Ko u obavljanju ugostiteljske delatnosti **propusti da upozori lice koje narušava javni red i mir** u ugostiteljskom objektu ili bez odlaganja o tome **ne obavesti organ unutrašnjih poslova**, odnosno radnika milicije radi uspostavljanja javnog reda i mira – kazniće se **novčanom kaznom do 20.000 dinara ili kaznom zatvora do 40 dana**
- Za prekršaj iz stava 1. ovog člana – kazniće se **pravno lice novčanom kaznom do 100.000 dinara**, **preduzetnik novčanom kaznom do 50.000 dinara**, a **odgovorno lice novčanom kaznom do 10.000 dinara**.

Preprodaja ulaznica

- Ko **vrši preprodaju ulaznica** za bioskope, sportske i druge priredbe – kazniće se **novčanom kaznom do 10.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana**
- Ko **prekršaj iz stava 1. ovog člana izvrši u grupi** – kazniće se **novčanom kaznom do 20.000 dinara ili kaznom zatvora do 40 dana**
- Ko **organizuje ili omogućava** preprodaju ulaznica za bioskope, sportske ili druge priredbe – kazniće se **novčanom kaznom do 30.000 dinara ili kaznom zatvora do 60 dana**

Davanje alkoholnog pića

- Ko pri prometu alkoholnih pića koja se troše na licu mesta daje alkoholno piće očigledno pijanom licu ili maloletnom licu koje nije navršilo 16 godina života – kazniće se novčanom kaznom do 10.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana
- Za prekršaj iz stava 1. ovog člana – kazniće se pravno lice novčanom kaznom do 50.000 dinara, preduzetnik novčanom kaznom do 25.000 dinara, a odgovorno lice novčanom kaznom do 10.000 dinara

Prosjačenje, skitničenje i bezobzirno ponašanje

- Ko prosjačenjem ili skitničanjem, ili nepristojnim, drskim i bezobzirnim ponašanjem ugrožava spokojstvo građana ili remeti javni red i mir – kazniće se novčanom kaznom do 20.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana
- Ko organizuje prosjačenje ili ko se zatekne da prosjači u grupi – kazniće se novčanom kaznom do 30.000 dinara ili kaznom zatvora do 60 dana

Vračanje

- Ko se **bavi vračanjem**, proricanjem sudbine, tumačenjem snova ili sličnim obmanjivanjem na način kojim ugrožava spokojstvo građana ili remeti javni red i mir – kazniće se **novčanom kaznom do 20.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana**

Prostitucija

- Ko se odaje prostituciji ili ko ustupa prostorije radi prostitucije – kazniće se kaznom zatvora do 30 dana.
- Ko maloletnom licu ustupa prostorije radi prostitucije – kazniće se zatvorom do 60 dana.

Remećenje mira glasnom muzikom ili mehaničkim izvorima buke

- Ko remeti mir drugih **izvođenjem muzičkih i drugih sadržaja**, korišćenjem muzičkih instrumenata, radio i televizijskih prijemnika i drugih zvučnih uređaja, kao i **mehaničkim izvorima buke i zvučnim signalima** (motora i sl.) – kazniće se **novčanom kaznom do 10.000 dinara**
- Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se **pravno lice novčanom kaznom do 30.000 dinara**, **preduzetnik novčanom kaznom do 25.000 dinara**, a **odgovorno lice novčanom kaznom do 10.000 dinara**

Držanje predmeta koji mogu da ugroze prolaznike ili da im nanesu štetu

- Ko stavi ili drži ispred zgrade ili ograde, odnosno na zgradi ili ogradi uređaj ili predmet koji može ugroziti prolaznika ili mu naneti štetu ili ko takve predmete izbaci na ulicu – kazniće se novčanom kaznom do 5.000 dinara
- Za prekršaj iz stava 1. ovog člana – kazniće se pravno lice novčanom kaznom do 30.000 dinara, preduzetnik novčanom kaznom do 25.000 dinara, a odgovorno lice novčanom kaznom do 5.000 dinara

Držanje opasnih životinja bez nadzora i zlostavljanje životinja

- Ko bez nadzora ili zaštitnih sredstava drži opasne životinje koje drugog mogu prestrašiti ili povrediti ili ko na javnom mestu zlostavlja životinje, odnosno na drugi način sa njima surovo postupa – kazniće se novčanom kaznom do 20.000 dinara

Neovlašćeno prikupljanje dobrovoljnih priloga

- Ko neovlašćeno prikuplja dobrovoljne priloge – kazniće se novčanom kaznom do 20.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.
- Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se pravno lice novčanom kaznom do 50.000 dinara, a odgovorno lice novčanom kaznom do 10.000 dinara

Neovlašćeno organizovanje priredbi sa upotrebom pirotehničkih sredstava

- Ko neovlašćeno organizuje bakljadu, vatromet i priredbu na kojima se koriste pirotehnička sredstva kazniće se novčanom kaznom do 30.000 dinara ili kaznom zatvora do 60 dana
- Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se pravno lice novčanom kaznom do 800.000 dinara, a odgovorno lice novčanom kaznom do 30.000 dinara

Propuštanje dužnog nadzora nad maloletnikom

- Roditelj ili staralac maloletnika koji izvrši prekršaj iz čl. 6. do 19, izuzev prekršaja iz člana 11. ovog zakona, ako je učinjeni prekršaj posledica njegovog **propuštanja dužnog nadzora nad maloletnikom**, a u mogućnosti je da takav nadzor vrši – kazniće se **novčanom kaznom do 30.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana**

PREKRŠAJI IZ ZAKONA O SPREČAVANJU NASILJA I NEDOLIČNOG PONAŠANJA NA SPORTSKIM PRIREDBAMA

- **Sportske priredbe:** sp. takmičenja i manifestacije
- **Organizator sp. priredbe:** sp. savez, sp. društvo, sp. organizacija (klub), drugo pravno ili fizičko lice
- **Vreme održavanja** sportske priredbe: vremenski interval koji obuhvata samo trajanje sportske priredbe i dva sata (četiri sata) vremena pre i posle priredbe
- **Učesnici sportske priredbe:** sva lica koja su prisutna na sportskoj priredbi
- **Sportski objekat:** objekat namenjen za održavanje sportskih priredbi (sportski teren i gledalište)

Karakteristike prekršaja

- **Radnja** – uglavnom nečinjenje
- **Učinioci** – fizička (kao organizatori ili kao učesnici), pravna, odgovorna lica i preduzetnici
- **Posledica**: remećenje javnog reda i mira i ugrožavanje bezbednosti ljudi i imovine
- **Sankcije**:
 - **Kazne**: zatvor (do 60 dana) i novčana kazna
 - **Zaštitne mere**: zabrane vršenja određenih delatnosti i poslova pravnom, odgovornom licu i preduzetniku i zabrana (fizičkom licu) prisustvovanja određenim sportskim priredbama

Prekršaji organizatora sportske priredbe

- Neobezbeđenje nesmetanog i **bezbednog održavanja** sportske priredbe
- **Nevršenje kontrole** nad sprovođenjem mera utvrđenih ovim Zakonom
- Nepreduzimanje propisanih **preventivnih mera**
- Neorganizovanje odgovarajuće **redarske službe**
- Angažovanje **redara koji nije prošao program obuke** Ministarstva
- Neobavljanje od strane **redarske službe** poslova koji su im povereni
- **Odbijanje saradnje sa Ministarstvom**
- Neobezbeđenje prisustva **službe medicinske pomoći** ili drugih nadležnih organa i organizacija
- **Nepreduzimanje propisanih mera** ako okolnosti ukazuju da se radi o sportskoj priredbi povećanog rizika
- Neproглаšavanje sportske priredbe **povećanog rizika**

- Nepreduzimanje **propisanih mera** na sportskim priredbama **povećanog rizika**
- Nepreduzimanje propisanih mera **pre početka, za vreme trajanja i po završetku** sportske priredbe povećanog rizika
- **Nevođenje propisanih evidencija** odnosno nedostavljanje istih Ministarstvu
- **Prodaja ulaznice** licima koja ne poseduju identifikacioni dokument
- Prodaja **više ulaznica jednom licu**
- Omogućavanje ulaska na sportsku priredbu **licima koja ne poseduju identifikacioni dokument**, odnosno licima mlađim od 16 godina bez pratnje punoletnog lica
- Prodaja ulaznica **van odobrenih posebnih prodajnih mesta**
- **Neobezbeđenje odgovarajućeg sportskog objekta** za održavanje sportske priredbe povećanog rizika
- Nepreduzimanje zakonom propisanih mera od strane **gostujuće ekipe**
- **Prodaja alkoholna pića** suprotno zabrani

Prekršaji fizičkog lica, učesnika sportske priredbe

- **bacanje predmeta** na sportski teren ili u gledalište;
- **uništavanje imovine** prilikom dolaska ili odlaska sa sportske priredbe;
- **neovlašćen ulazak na sportski teren**, odnosno u službene prostorije i službene prolaze sportskog objekta ili u deo gledališta sportskog objekta koji je namenjen protivničkim navijačima;
- **unošenje** ili pokušaj unošenja u sportski objekat, posedovanje ili upotrebljavanje u sportskom objektu, **alkohola ili drugih opojnih sredstava**;

- **unošenje** ili pokušaj unošenja u sportski objekat ili korišćenje **pirotehničkih sredstava** i drugih predmeta i sredstava kojima može da se ometa tok sportske priredbe;
- **paljenje navijačkih rekvizita** ili drugih predmeta;
- **nošenje navijačkog šala**, kape ili drugih predmeta u nameri da skriva identitet;
- ne postupanje po nalogima **redarske službe**;
- **preprodaja ulaznice** protivno zabrani;
- **prodaja alkoholna pića** suprotno zabrani.

PREKRŠAJI U VEZI JAVNOG OKUPLJANJA GRAĐANA

- **Pravo javnog okupljanja** i pojam javnog skupa
- **Zakon o okupljanju građana**
- **Teži prekršaji** – teške kazne, zatvor do 60 dana i novčana kazna
- **Učinitac**: sazivač (fizičko, pravno, odgovorno lice)
- **Posledica**: remećenje javnog reda i mira, ugrožavanje sigurnosti građana i imovine

Prekršaji iz Zakona o okupljanju građana

- Nepreduzimanje mera za održavanje reda na javnom skupu
- Okupljanje građana bez prethodne prijave
- Održavanje javnog skupa protivno zabrani
- Neprekidanje javnog skupa po nalogu nadležnog organa

PREKRŠAJI U VEZI SA ORUŽJEM I MUNICIJOM

- **Pojam** oružja i municije
- **Kazne:**
 - zatvor do 60 dana i
 - novčana kazna
- **Zaštitne mere:**
 - oduzimanje predmeta i
 - zabrana vršenja dužnosti za preduzetnika
- **Učinioci:** fizička, pravna, odgovorna lica i preduzetnici
- **Posledice:** remećenje javnog reda i mira, ugrožavanje bezbednosti ljudi i imovine

Teži prekršaji fizičkih lica

- Nabavljanje, držanje ili nošenje hladnog oružja, posebnog oružja, naprave ili uređaja odnosno nošenje lovačkog, sportskog i posebnog oružja
- Nabavljanje delova za vatreno oružje i municije za oružje sa olučenim cevima bez odobrenja nadležnog organa
- Držanje bez odobrenja nadležnog organa trofejnog oružja ili oružja koje zbog dotrajalosti više nije za upotrebu
- Nabavljanje, držanje ili nošenje vazdušnog ili oružja sa tetivom bez odobrenja nadležnog organa

- Nošenje trofejnog, dotrajalog ili starog oružja, ili spravljanje i držanje municije za to oružje
- Nepravilno držanje i nošenje oružja
- Nepravilno prenošenje oružja
- Upotreba oružje na javnom mestu ili mestu na kome se upotrebom oružja može ugroziti bezbednost ljudi ili objekata
- Davanje oružja na poslugu
- Prevoz oružja, delova za oružje i municije bez odobrenja nadležnog organa

Lakši prekršaji fizičkih lica

- Nabavljanje municije za oružje sa neolučenim cevima bez oružnog lista koji se izdaje za to oružje
- Nepodnošenje zahteva nadležnom organu radi izdavanja oružnog lista
- Neprijavljivanje nabavljanja i držanja starog oružja
- Prenošnje oružja bez prethodne prijave
- Nevraćanje oružnog lista

- Nenošenje isprava prilikom prenošenja ili nošenja oružja
- Nabavljanje i držanje posebnog oružja od strane člana sportske ili druge organizacije bez odobrenja
- Nošenje oružja i municije van objekta, područja ili pravca kretanja transporta koji obezbeđuje
- Neprijavljivanje nestanka odnosno pronalaženja oružja

Teži prekršaji pravnog, odgovornog lica i preduzetnika

- Stavljanje u promet, nabavljanje, držanje, popravljavanje ili prepravljavanje zabranjenog oružja, naprave ili uređaja
- Nabavljanje i držanje oružja i municije bez odobrenja radi obavljanja delatnosti
- Neobaveštavanje nadležnog organa o prestanku potrebe za posedovanjem oružja i municije

- Neizdavanje propisane isprave za nošenje oružja licima koja obavljaju poslove fizičkog obezbeđenja i zaštite objekata
- Poveravanje oružje i municiju licu koje ne ispunjava uslove ili koje ne čuva oružje i municiju na bezbednom mestu
- Neovlašćen promet i prevoz oružja, delova za oružje i municije

Lakši prekršaji pravnog lica i preduzetnika

- Neizdavanje propisane isprave
- Neprijavljivanje nestanka odnosno pronalaženja oružja
- Neobaveštavanje nadležnog organa o izvršenoj prepravci oružja
- Nevođenje propisane evidencije
- Poseban prekršaj preduzetnika

SAOBRAĆAJNE NEZGODE

- Broj poginulih u saobraćajnim nezgodama u Republici Srbiji (bez Kosmeta)

■ 2005	-	839
■ 2004	-	950
■ 2003	-	858
■ 2002	-	854
■ 2001	-	1275
■ 2000	-	1048
■ 1999	-	1100
■ 1998	-	1331
■ 1997	-	1327
■ 1996	-	1124

SAOBRAĆAJNE NEZGODE

- Broj saobraćajnih nezgoda 61.933 (2005. god)
- Broj poginulih – 839
 - 297 vozača motornih vozila
 - 170 putnika u motornom vozilu
 - 204 pešaka
 - 42 vozača traktora
 - 90 biciklista
 - Od toga 36 dece do 14 godina
- Doba godine: maj, oktobar, avgust
- Preko vikenda
- U večernjim časovima

SAOBRAĆAJNI PREKRŠAJI

- Broj saobraćajnih prekršaja u 2005.
 - 1.149.094 prekršaja
 - 496.937 težih prekršaja
 - Više od 2/3 svih prekršaja
 - Najviše u Pančevu, Kruševcu, Čačku, Valjevu
 - Manje kažnjenih nego u 2004.
 - Primena preventivnih mera

OPŠTE KARAKTERISTIKE SAOBRAĆAJNIH PREKRŠAJA

- Grupni **zaštitni objekt**:
 - bezbednost saobraćaja na putevima
 - opšta sigurnost ljudi i imovine
- **Posledica**:
 - apstraktne opasnosti,
 - konkretna opasnost (neposredna opasnost),
 - povrede (saobraćajna nezgoda)
- **Učinioci**: svi prekršajnopравни subjekti
- **Krivica**: umišljaj i nehat

Sankcije za saobraćajne prekršaje

- **Kazna zatvora** (do 60 dana) – samostalno ili alternativno sa novčanom kaznom
- **Novčana kazna**
 - Za pravna lica – do 800.000 dinara
 - Za preduzetnike – do 500.000 dinara
 - Za fizička lica i odgovorna lica – do 50.000 dinara
 - Za fizička lica (u fiksnom iznosu) – 3.000 i 5.000 dinara
- **Kazneni poeni** – fizičkom licu, uz kaznu ili opomenu, od 1 do 18 poena
- **Zaštitna mera** zabrane upravljanja motornim vozilom – od 1 do 12 meseci

Prekršajni postupak za saobraćajne prekršaje

- **Organ državne uprave** – u prvom stepenu za prekršaje koje učini:
 - **Pravno, odgovorno lice i preduzetnik**
 - **Fizičko lice**, za prekršaje za zaprećenom nov. kaz. u fiksnom iznosu – ako u roku od 8 dana ne plati novčanu kaznu po nalogu polic. služ.
- **Prekršajni sud**
 - U prvom stepenu - za sve ostale prekršaje
 - U drugom stepenu – žalbe na odluke organa uprave
- **Viši prekršajni sud** – u drugom stepenu, žalbe na odluke prekršajnog suda kao prvostepenog

SAOBRAĆAJNI PREKRŠAJI

- pravna, odgovorna lica, preduzetnici -

- Teži prekršaji **pravnih i odgovornih lica** (čl. 326. ZOBS)
 - Od 100.000 do 800.000 (pravna lica)
 - Od 6.000 do 50.000 (odgovorna lica)
- Teži prekršaji **preduzetnika** (čl. 328. ZOBS)
 - Od 100.000 do 500.000

SAOBRAĆANI PREKRŠAJI

- fizička lica -

- Čl. 329. ZOBS – **nasilnička vožnja** (vozač koji postupa u gruboj suprotnosti sa pravilima saobraćaja, pri čemu ne pokazuje obzir prema bezbednosti ostalih učesnika u saobraćaju)
- **Osnovni oblik**
 - Kazna zatvora – od 30 do 60 dana
 - Kazneni poeni – 15
 - Zaštitna mera – najmanje 9 meseci
- **Teži oblik** – saobraćajna nezgoda
 - Kazna zatvora – od 45 do 60 dana
 - Kazneni poeni – 17
 - Zaštitna mera – najmanje 10 meseci

SAOBRAĆANI PREKRŠAJI

- fizička lica -

- Čl. 330. ZOBS – **teški prekršaji** (17 prekršaja)
- **Osnovni oblik**
 - Kazna zatvora – od 15 do 60 dana
 - Kazneni poeni – 14
 - Zaštitna mera – najmanje 8 meseci
- **Teži oblik** – saobraćajna nezgoda
 - Kazna zatvora – od 45 do 60 dana
 - Kazneni poeni – 16
 - Zaštitna mera – najmanje 9 meseci

Posebni slučajevi odgovornosti za saobraćajne prekršaje

- **Odgovornost roditelja, usvojioca odnosno staraoca**
 - Lice do 14 godina – prekršaj učinjen usled propuštanja dužnog nadzora
 - Lice od 14 do 18 godina - prekršaj učinjen usled propuštanja dužnog nadzora, bio u mogućnosti da vrši nadzor
- **Odgovornost instruktora vožnje** - osim ako dokaže da nije bio u mogućnosti da spreči izvršenje prekršaja
- **Odgovornost vlasnika odnosno korisnika vozila** - jer su omogućila da se njihovim vozilom učini prekršaj, a vozač koji je upravljao njihovim vozilom nije identifikovan,

PREKRŠAJI U VEZI SA LIČNOM KARTOM

- Lična karta - javna isprava
- Služi za dokazivanje:
 - identiteta lica
 - drugih činjenica koje se u njoj sadržane
- Ime i prezime lica, ime jednog od roditelja, vreme i mesto rođenja, registarski broj, JMBG, prebivalište i adresa stana, datum izdavanja i rok važenja
- Prekršaji iz Zakona o ličnoj karti
- Učinioci – fizička lica
- Sankcije – novčana kazna i kazna zatvora

TEŽI PREKRŠAJI U VEZI SA LIČNOM KARTOM

- Posedovanje više važećih ličnih karti
- Unošenje neistinitih podataka u zahtev za izdavanje lične karte
- Davanje na poslugu svoje ili služenje tuđom ličnom kartom
- Odbijanje pokazivanja lične karte službenom licu ovlašćenom za legitimisanje

LAKŠI PREKRŠAJI U VEZI SA LIČNOM KARTOM

- Nepodnošenje zahteva za izdavanje lične karte
- Nenošenje lične karte
- Nepodnošenje zahteva za zamenu lične karte
- Služenje neodgovarajućom ličnom kartom
- Neprijavljivanje gubitka lične karte

PORESKI PREKRŠAJI

- Zakon o osnovama poreskog sistema
- Zakon o poreskom postupku i poreskoj administraciji
- Zakon o akcizama
- Zakon o porezu na dobit preduzeća
- Zakon o porezu na dohodak građana
- Zakon o porezima na imovinu
- Zakon o porezu na dodatu vrednost

PORESKI PREKRŠAJI

- **Učinioci:** fizička, pravna, odgovorna lica i preduzetnici
- **Radnja:** nečinjenje, nepostupanje po nekom propisu
- **Posledica:** oštećenje državnih prihoda, ugrožavanje poreskog sistema i finansijskih interesa zemlje
- **Sankcije:**
 - novčana kazna (u rasponu, u srazmeri)
 - zaštitne mere - zabrana obavljanja određenih delatnosti (za preduzetnika, pravno i odgovorno lice)

Prekršaji iz Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji

- **Nepodnošenje poreske prijave**, neobračunavanje i neplaćanje poreza (član 177. Zakona)
- Prijavljivanje **manjih iznosa poreza** (član 178. Zakona)
- Davanje **netačnih podataka** u poreskoj prijavi (član 178a)
- Ostali poreski **prekršaji pravnih lica i preduzetnika** (član 179),
- Poreski prekršaji poreskih obveznika – **fizičkih lica** (član 180),
- Poreski prekršaji **poreskih posrednika** i drugih poreskih dužnika (član 181),
- Prekršaji **odgovornih lica u Poreskoj upravi** (član 182).

CARINSKI PREKRŠAJI

- Carinski zakon
- **Učinioci**: fizička, pravna, odgovorna lica i preduzetnici
- **Radnja**: činjenje ili nečinjenje
- **Posledica**: umanjenje državnih prihoda, ugrožavanje pravilnog funkcionisanja carinskog sistema
- **Novčana kazna** – u rasponu, u srazmeri (do četvorostrukog iznosa) ili u fiksnom iznosu (za lakše prekršaje)
- **Zaštitna mera** – oduzimanje predmeta, oduzimanje prevoznog sredstva (obavezna)
- **Prekršajni postupak** u prvom stepenu vodi Komisija za prekršaje Carinarnice

DEVIZNI PREKRŠAJI

- **Zakon o deviznom poslovanju**
- **Učinioci:** fizička, pravna, odgovorna lica i preduzetnici (rezidenti i nerezidenti)
- **Radnja:** najčešće nečinjenje
- **Posledica:** oštećenje državne imovine ili imovine pravnih lica, ugrožavanje funkcionisanja deviznog poslovanja
- **Novčane kazne:** u rasponu ili u srazmeri
- **Zaštitne mere:** zabrane obavljanja delatnosti (za pravno lice i preduzetnika), oduzimanja predmeta, oduzimanja prevoznog sredstva

SPOLJNOTRGOVINSKI PREKRŠAJI

- **Zakon o spoljnotrgovinskom poslovanju**
- **Učinioci:** domaća pravna lica i odgovorna lica,
- **Radnja:** najčešće nečinjenje
- **Posledica:** ugrožavanje pravilnog i nesmetanog vršenja spoljnotrgovinskih poslova
- **Novčane kazne:**
 - Za pravna lica od 25.000 do 250.000 dinara
 - Za odgovorna lica od 2.500 do 25.000 dinara
- Za vođenje postupka nadležan **Devizni inspektorat** Ministarstva finansija

PREKRŠAJNO PROCESNO PRAVO

- **Pojam:** Grana prekršajnog prava koja reguliše prekršajni postupak
 - Skup pravnih propisa kojima se određuju procesni subjekti, procesne radnje koje oni vrše i procesni odnosi u koje stupaju sa ciljem rešenja prekršajne stvari
- **Grana nauke** prekršajnog prava
- **Deo nastavnog predmeta** prekršajno pravo
- **Predmet:** prekršajni postupak
- **Zadatak:** regulisanje prekršajnog postupka u cilju potpunog i pravednog rešenja prekršajne stvari

PREKRŠAJNI POSTUPAK

- pojam -

- Grana pravnog sistema
- Nauka prekršajnog prava
- Deo nastavnog predmeta
- Sam postupak zbog učinjenog prekršaja
 - Zakonom regulisan postupak u kojem procesni subjekti preduzimaju određene procesne radnje i zasnivaju određene procesne odnose sa zajedničkim ciljem pravilnog i zakonitog rešenja prekršajne stvari

PREKRŠAJNI POSTUPAK

- vrste -

- **Opšti** prekršajni postupak
- **Posebni** prekršajni postupci
 - Postupak protiv **maloletnika**
 - Postupak za **naknadu štete** zbog neopravdanog kažnjavanja
 - Postupak koji vode **organi državne uprave**
 - Redovan postupak
 - Postupak za naplatu kazne na licu mesta

PREKRŠAJNI POSTUPAK

- faze -

- **Prvostepeni** postupak
 - Prethodni postupak
 - Pretres
 - Donošenje odluke o prekršaju
- Postupak **po pravnim lekovima**
 - Po redovnim pravnim lekovima
 - Po vanrednim pravnim lekovima

NAČELA PREKRŠAJNOG POSTUPKA

- Načelo zakonitosti
- Načelo pokretanja prekršajnog postupka
- Načelo pretpostavke nevinosti okrivljenog
- Načelo utvrđivanja istine
- Načelo slobodne ocene dokaza
- Načelo ispitivanja okrivljenog
- Načelo prava na odbranu okrivljenog
- Načelo pomoći neukoj stranci
- Načelo upotrebe jezika u postupku
- Načelo dvostepenosti prekršajnog postupka

NAČELA PREKRŠAJNOG POSTUPKA

- Načelo ekonomičnosti
- Načelo naknade štete neopravdano zadržanom ili kažnjenom licu
- Načelo javnosti
- Načelo raspravnosti
- Načelo neposrednosti
- Načelo postojanosti prekršajne stvari
- Načelo monofunkcionalnosti
- Načelo *ne bis in idem*
- Načelo zabrane *reformatio in peius*

PREKRŠAJNOPROCESNI SUBJEKTI

- pojam i karakteristike -

■ **Pojam:**

- lice koje u prekršajnom postupku vrši određenu funkciju na osnovu koje ima odgovarajuća prava i dužnosti u postupku

■ **Karakteristike:**

- Subjekt: fizičko ili pravno lice
- Procesno sposoban: stvarna i operativna legitimacija
- Nosilac određenih prava i obaveza
- Vršiti svoju procesnu funkciju: neposredno i posredno

PREKRŠAJNOPROCESNI SUBJEKTI

- vrste -

- **Glavni** - nosioci glavnih funkcija, obavezno učesće u postupku
 - **Prekršajni organ** – funkcija presuđenja
 - **Okrivljeni** – funkcija odbrane
 - **Podnosilac zahteva** – funkcija optužbe
- **Sporedni** (pomoćni) – nosioci sporednih funkcija, mogu ali ne moraju učestvovati u postupku
 - **Oštećeni, zak. zastupnik, svedoci, veštaci, tumači, prevodioci, predstavnik pravnog lica, org. unutr. poslova i dr.**

ORGANI ZA VOĐENJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

- Sudovi za prekršaje
 - Sudovi posebne nadležnosti
 - **Prekršajni sudovi** - osnivaju se za teritoriju grada, odnosno jedne ili više opština (45); odeljenja prekršajnih sudova određuju se posebnim zakonom
 - **Viši prekršajni sud** – sedište u Beogradu, odeljenja u Novom Sadu, Nišu i Kragujevcu
- Nadležni organi državne uprave

NADLEŽNOST ORGANA ZA VOĐENJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

■ Prekršajni sud:

- Prvostepeni postupak, ako nije nadležan organ uprave (kazna zatvora, zaštitne mere, maloletnici, imov.prav.zahtev)
- Odlučuju o određenim pitanjima kad postupak vodi organ uprave (dovođenje, zadržavanje, jemstvo, oduzimanje putne isprave, pretresanje)
- Odlučuje o žalbama na odluke koje u prekršajnom postupku donose organi uprave

NADLEŽNOST ORGANA ZA VOĐENJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

- **Viši prekršajni sud:**
 - Odlučuje o žalbama na odluke prekršajnog suda
 - Sukob nadležnosti, prenošenje nadležnosti
 - Prati rad prekršajnih sudova
 - Vršiti druge poslove predviđene zakonom
 - Sedište u Beogradu, odeljenja u Nišu, Kragujevcu i Novom Sadu

STVARNA NADLEŽNOST

Pravo i dužnost određenog organa za prekršaje da vodi prekršajni postupak za određeni prekršaj

- U **prvom** stepenu
 - **Prekršajni sud** (sudija pojedinac) ili
 - **Organ uprave** (Komisija za prekršaje ili službeno lice)
- U **drugom** stepenu
 - **Viši prekršajni sud** (tri člana, jedan predsednik)
 - **Prekršajni sud** (tri člana, jedan predsednik)

MESNA NADLEŽNOST

- **Opšta mesna nadležnost**
 - Prvost. prekr. organ **na čijem je području učinjen prekršaj**
 - Domaći brod ili vazduhoplov – organ na čijem je području luka u kojoj se završava putovanje
 - Član posade – organ na čijem je području matična luka
 - Prekršaj učinjena području više organa – koji je prvi pokrenuo postupak
- **Supsidijarna mesna nadležnost**
 - Isto lice okrivljeno za više prekršaja – **prema mestu prebivališta (boravišta) okrivljenog** - ako se ne zna – mesto gde je učinilac pronađen, uhvaćen ili se sam prijavio
- **Kumulacija mesne nadležnosti**
- **Spajanje i razdvajanje postupka**
- **Prenošenje mesne nadležnosti**
- **Sukob nadležnosti**

Izbor sudija

- Uslovi:
 - Državljanstvo
 - Završen pravni fakultet, položen pravosudni ispit
 - Radno iskustvo
 - Stručnost, osposobljenost, dostojnost
- Prvi izbor za sudiju na tri godine i predsednike sudova – Narodna skupština na predlog Visokog saveta sudstva
- Za trajno obavljanje funkcije – Visoki savet sudstva

Prestanek sudijske funkcije

Prestanek funkcije:

- Na lični zahtev
- Ako ne bude izabran na stalnu funkciju
- Kada navrši radni vek
- Razrešenjem sa funkcije
 - Osuda za krivično delo
 - Nesavesno i nestručno obavljanje funkcije
- Trajni gubitak radne sposobnosti

IZUZEĆE

1. Oštećen prekršajem
2. Brak ili srodstvo sa pojedinim učesnicima u postupku
3. Odnos staraoca-staranika, usvojioca-usvojenika ili hranioca-hranjenika sa pojedinim učesnicima u postupku
4. U istom predmetu već imao neku procesnu funkciju
5. Učestvovao u donošenju prvostepene odluke
6. Ako postoje okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristrasnost

OKRIVLJENI

Prava okrivljenog:

- Pravo na ličnu i stručnu odbranu
- Pravo na podnošenje dokaza, stavljanje predloga i upotrebu pravnih sredstava
- Pravo da bude upoznat za prekršajem za koji je okrivljen
- Pravo na vreme za pripremu odbrane
- Pravo da bude saslušan

Obaveze okrivljenog:

- Da se odazove pozivu
- Da obavesti organ o promeni prebivališta (boravišta)
- Korektno ponašanje u postupku

BRANILAC

Prava branioca:

- Prava koja ima sam okrivljeni
- Pravo da prisustvuje izvođenju procesnih radnji
- Pravo da kontaktira sa okrivljenim
- Pravo da razgleda spise
- Pravo da predlaže dokaze i da učestvuje u njihovom izvođenju
- Pravo da daje završnu reč

Obaveze branioca

- Da ima uredno punomoćje
- Da poštuje red u postupku

OŠTEĆENI

- **Pojam** - fizičko ili pravno lice čije je neko lično ili imovinsko pravo povređeno ili ugroženo učinjenim prekršajem
- **Prava oštećenog** u postupku:
 - Da podnese **zahtev za pokretanje** prekršajnog postupka, da izjavi **žalbu na odluku** donetu povodom njegovog zahteva
 - Da podnosi **dokaze** i stavlja predloge
 - Da istakne **imovinsko-pravni zahtev**

PODNESCI I ZAPISNICI

- **Podnesak** – izjava ili saopštenje od značaja za prekršajni postupak
 - U pismenoj formi
 - Usmeno na zapisnik
- **Zapisnik** – pismeni akt o svakoj procesnoj radnji u prekršajnom postupku
 - Sastavlja se istovremeno sa vršenjem procesne radnje ili neposredno posle nje
 - Zapisnik vodi zapisničar, a izuzetno lice koje preduzima procesnu radnju

ROKOVI

- **Rok**: vreme u kome se mora, treba ili ne sme preduzeti određena procesna radnja
- **Ročište**: termin određen za preduzimanje neke procesne radnje
- **Zakonski** i **sudski** (pravi i nepravi)
- **Finalni** (peremptorni) i **odloženi** (dilatorni)
- **Materijalni** i **procesni**
- **Unutrašnji** (interni) i **spoljašnji** (eksterni)
- **Obični** (instruktivni) i **strogi** (prekluzivni)

TROŠKOVI POSTUPKA

- Troškovi za svedoke, veštake, tumače
- Troškovi uviđaja
- Troškovi prevoza okrivljenog
- Izdaci za dovođenje okrivljenog
- Prevozni i putni troškovi službenih lica
- Nužni izdaci oštećenog (zak. zastupnika, punomoćnika)
- Nužni izdaci i nagrada za rad branioca
- Paušalni iznos

TROŠKOVI POSTUPKA

- Na teret **okrivljenog** – ako je oglašen krivim za učinjeni prekršaj
- Na teret **prvostepenog organa** – ako je postupak završen obustavom ili oslobađajućom presudom
- Na teret **oštećenog** – oštećeni podneo lažan zahtev ili je odustao od zahteva

DOSTAVLJANJE PISMENA

- Lično dostavljanje
- Posredno dostavljanje
- Dostavljanje na radnom mestu
- Odbijanje prijema pismena
- Dostavljanje braniocu, zastupniku ili punomoćniku
- Dostavljanje vojnim licima, pripadnicima policije
- Dostavljanje državnim organima i pravnim licima
- Isticanje pismena na oglasnoj tabli

IMOVINSKOPRAVNI ZAHTEV

- U cilju **obeštećenja okrivljenog** u prekršajnom postupku
- Ako se time **ne odugovlači postupak**
- Odnosi se na **naknadu štete** (imovinske ili neimovinske) ili **povraćaj stvari**
- Odluke prekršajnog organa:
 - Usvaja zahtev u celini
 - Delimično usvaja zahtev (za ostatak upućuje na parnicu)
 - Upućuje oštećenog na parnicu
- Sud u presudi određuje rok za naknadu štete – ne duži od 15 dana

TOK PREKRŠAJNOG POSTUPKA

- Prvostepeni postupak
 - Prethodni postupak
 - Prekršajna prijava
 - Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka
 - Pretres
 - Donošenje odluke o prekršaju
- Postupak po pravnim lekovima
 - Po redovnim pravnim lekovima
 - Po vanrednim pravnim lekovima

PREKRŠAJNA PRIJAVA

- Akt kojim se podnosilac zahteva obaveštava da je učinjen prekršaj
- Prijava mora biti potpuna, jasna, sadržajna, uredna i potkrepljena dokazima
- Prijava treba da sadrži: ime podnosioca, naziv organa kome se podnosi, podatke o učiniocu, opis radnje prekršaja, vreme i mesto izvršenja, pravnu kvalifikaciju

ZAHTEV ZA POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

- **Optužni akt** u prekršajnom postupku
- **Podnosilac zahteva:**
 - Oštećeni
 - **Ovlašćeni organ**
 - Organi uprave
 - **Ovlašćeni inspektori**
 - Javni tužilac
 - Organi i organizacije koji vrše javna ovlašćenja
- **Sadržina zahteva:**
 - Naziv podnosioca, naziv prvostepenog organa za prekršaje, podaci o okrivljenom, činjenični opis događaja (vreme, mesto, okolnosti), propis o prekršaju, predlog dokaza, potpis i pečat podnosioca zahteva

ZAHTEV ZA POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

- Nadležni prvostepeni organ koji odlučuje o zahtevu može
 - da donese **rešenje** odnosno **zaključak** kojim se pokreće prekršajni postupak
 - da **odbaci zahtev** ako utvrdi da ne postoje uslovi za pokretanje prekršajnog postupka
 - ako radnja zbog koje je podnet zahtev **nije prekršaj**
 - ako nije **stvarno nadležan** za vođenje prekršajnog postupka,
 - ako postoje osnovi za **isključenje odgovornosti** za prekršaj
 - ako je nastupila **zastarelost**
 - ako je zahtev podnet od organa ili lica koja **nisu ovlašćeni**
 - ako postoje **drugi razlozi** zbog kojih se ne može pokrenuti prekršajni postupak

MERE ZA OBEZBEĐENJE PRISUSTVA OKRIVLJENOG

- Pozivanje
- Dovodenje
- Zadržavanje
- Jemstvo

POZIVANJE OKRIVLJENOG

- Naziv prvostepenog organa
- Ime okrivljenog
- Prekršaj za koji se tereti
- Mesto i vreme javljanja
- Naznaku svojstva okrivljenog
- Obaveza ličnog prisustva ili pismena odbrana
- Upozorenje da će u slučaju neodazivanja biti doveden (neophodno prisustvo) ili da će odluka biti doneta bez njegovog prisustva (prisustvo nije neophodno)
- Uz poziv – primerak zahteva za pokretanje. . .
- Pouka o pravu na branioca
- Potpis i pečat

DOVOĐENJE OKRIVLJENOG

- **Mera prinude**, regulisana ZOP-om
- Može odrediti **samo sud**, organ uprave može zatražiti od suda da odredi dovođenje
- Naredbom, ako je **prisustvo neophodno**
 - Nije se odazvao na poziv, nije opravdao izostanak
 - Nije izvršeno uredno dostavljanje, izbegava prijem pismena
- **Naredba:**
 - Pismena
 - Mora biti naveden razlog dovođenja
 - Izvršavaju je organi unutrašnjih poslova

PRIVODENJE UČINIIOCA PREKRŠAJA

- **Bez naredbe**, od strane pripadnika policije
- Kad je lice **zatečeno u vršenju prekršaja**:
 - Ne može se utvrditi njegov identitet
 - Nema prebivalište ili boravište
 - Postoji opasnost da odlaskom u inostranstvo izbegne odgovornost za prekršaj
 - Da se spreči nastavljanje vršenja prekršaja
- Može se **zadržati do 24 časa**, ako učinilac:
 - Ne može da se privede sudiji, a
 - postoji sumnja da će pobeći ili nastaviti sa vršenjem prekršaja

ZADRŽAVANJE OKRIVLJENOG

- Naredbu o zadržavanju donosi **prekršajni sud**
- Zadržavanje do donošenja presude ili rešenja o prekršaju, a **najduže 24 časa**
- U **sledećim slučajevima**
 - Ne može da se utvrdi **identitet ili prebivalište**, osnovana **sumnja da će pobeći**
 - Odlaskom u inostranstvo može izbeći odgovornost za prekršaj sa zaprećenom **kaznom zatvora**
 - **Zatečen u izvršenju prekršaja**, da bi se sprečilo dalje vršenje prekršaja

ZADRŽAVANJE LICA POD DEJSTVOM ALKOHOLA

- Može narediti **sud** i **organ unut. poslova**
- Pod **sledećim uslovima**:
 - Da je lice **zatečeno** u vršenju prekršaja pod uticajem alkohola
 - Da je lice **privedeno** odnosno da se nije moglo privedi sudiji za prekršaje
 - Da postoji opasnost da će i **dalje vršiti prekršaje**
- **Trajanje mere**: dok se ne otrezni, najduže 12 sati

JEMSTVO

- Ako postoji **opasnost** da bi okrivljeni bekstvom mogao izbeći odgovornost za prekršaj – zamena za zadržavanje
- Sastoji se u polaganju **materijalne i lične garancije** da okrivljeni neće pobeći
- Glasi na određeni **novčani iznos**
- **Uslovi:**
 - Okrivljeni **već ispitan**
 - **Pristanak okrivljenog** na jemstvo

ZADRŽAVANJE PUTNE ISPRAVE

- Samo sud
- Do izvršenja presude
- Ako bi kažnjeno lice sa boravištem u inostranstvu moglo osujetiti izvršenje presude
- Ne može organ uprave, ali može zatražiti od suda

POJAM i VRSTE DOKAZA

- **Predmet dokazivanja** – glavna činjenica
 - Pretpostavka da je određeno lice učinilo prekršaj i da li je za njega odgovorno
- **Dokazna činjenica** (dokazni osnov)
 - Činjenica koja govori o osnovanosti pretpostavke sadržane u predmetu dokazivanja
- **Dokazno sredstvo** (izvor dokaza)
 - Izvor podataka, izjave lica ili predmeti na osnovu kojih dolazimo do dokaznih činjenica
- **Vrste dokaza**
 - Direktni i indirektni (indicije)
 - Lični i stvarni
 - Neposredni i posredni
 - Optužni i odbrambeni

POSTUPAK DOKAZIVANJA

- **Otkrivanje dokaza**
 - Utvrđivanje postojanja određenih činjenica i sredstava pomoću kojih se do njih može doći
- **Izvođenje dokaza**
 - Pribavljanje, obezbeđenje i prezentacija dokaza
- **Proveravanje dokaza**
 - Korišćenjem drugih dokaznih sredstava
- **Ocena dokaza**
 - Formalna (zakonska) ocena dokaza
 - Slobodna ocena dokaza

VRSTE DOKAZNIH SREDSTAVA

- **Saslušanje okrivljenog** – iskaz okrivljenog
- **Saslušanje svedoka** – iskaz svedoka
- **Veštačenje** – nalaz i mišljenje veštaka
- **Uviđaj** – materijalni dokazi
- **Pretraganje prostorija i lica** – materijalni dokazi

SASLUŠANJE OKRIVLJENOG

- **Usmeno**, izuzetno pismeno (ako prvost. organ nađe da usmeno nije neophodno)
- **Lični podaci** okrivljenog
- Za šta se **okrivljuje**
- Iznošenje **odbrane**, postavljanje pitanja, ne mora da odgovara
- **Poštovanje ličnosti** okrivljenog
- **Suočavanje** (sa saokrivljenim, svedokom)
- Preko **tumača** (okrivljeni nem, gluv i sl)

SASLUŠANJE SVEDOKA

- **Zabrana svedočenja:**
 - Lice koje bi svojim iskazom povredilo dužnost čuvanja službene ili vojne tajne
 - Branilac okrivljenog
- **Oslobođenje od dužnosti svedočenja:**
 - Bračni drug okrivljenog
 - Srodnici u pravoj liniji, bočnoj (do 3. stepena), tazbinskoj (do 2. stepena)
 - Usvojenik i usvojlac
 - Verski ispovednik
- Nije dužan da odgovori **na pojedina pitanja** (teška sramota, mat. šteta, krivično gonjenje)

UVIDAJ

- Lično i neposredno opažanje sudije
- Sudija određuje koja lica prisustvuju
- Uviđaj mesta, predmeta, mat. dokaza, dokumenata
- Blagovremenost, objektivnost, aktivnost, metodičnost i doslednost
- Rekonstrukcija događaja
- Sastavlja se zapisnik

VEŠTAČENJE

- Davanje mišljenja od strane stručnih lica o relevantnim činjenicama **na osnovu pravila nauke** odnosno tehničke discipline
- Kad prekršajni organ **ne raspolaže stručnim znanjem**
- Veštak ne može biti:
 - Lice koje se ne može saslušati kao svedok
 - Lice koje je oslobođeno dužnosti svedočenja
 - Oštećeni
- Veštak daje svoj **nalaz** i **mišljenje**

PRETRESANJE PROSTORIJA I LICA

- Kada su u pitanju **teži prekršaji**, ako je verovatno:
 - Da će se **pronaći predmeti** ili tragovi
 - Da će se **uhvatiti učinilac**
- **Naredba** o pretresanju – prekršajni sud
- **Tok pretresanja**:
 - Predaja naredbe
 - Pozivanje na dobrovoljnu predaju
 - Prisustvo dva punoletna građanina
 - Pretresanje ženskog lica
 - Nasilno otvaranje zatvorenih prostora
- **Privremeno oduzimanje predmeta**

PRETRES

- **Faza** prekršajnog postupka (nije obavezna)
- Samo u **prvostepenom postupku**
- **Pozivaju se**: okrivljeni (predstavnik pravnog lica) i njegov branilac (obavezno), podnosilac zahteva, svedoci, veštaci (po potrebi)
- **Tok** usmenog pretresa:
 - Iznošenje sadržine zahteva
 - Ispitivanje okrivljenog (pravno, pa odgovorno lice)
 - Izvođenje dokaza
 - Završna reč okrivljenog
 - Zaključenje pretresa

DONOŠENJE ODLUKE

- **Završna faza** prvostepenog postupka
- Glavna odluka **o samoj prekršajnoj stvari**
- U formi **presude** ili **rešenja**
- Mora se zasnivati **na činjenicama** izvedenim u postupku
- Objektivni i subjektivni **identitet sa zahtevom**
- Organ koji vodi postupak nije vezan za predloge i ocenu u pogledu **pravne kvalifikacije prekršaja**

ODLUKA O PREKRŠAJU

- Saopštava se **usmeno** (ako je okrivljeni prisutan)
 - javno objavljivanje izreke,
 - kratko obrazloženje,
 - pouka o pravnom leku
- Izrada **pismene presude (rešenja)** u roku od 8 dana (ako okrivljeni zatraži)
- Pismeno izrađena odluka se **dostavlja**:
 - okrivljenom
 - podnosiocu zahteva
 - oštećenom (ako je podneo imovinsko-pravni zahtev)
 - licu čiji je predmet oduzet
 - licu protiv koga je izrečena mera oduzimanja imovinske koristi

VRSTE I FORMA ODLUKA

- Presuda kojom se okrivljeni **oglašava krivim**
- Presuda kojom se okrivljeni **oslobađa krivice**
- Rešenje kojim se **obustavlja** prekršajni postupak
- Ako postupak vodi organ uprave - **rešenje**

SADRŽINA PISMENO IZRAĐENE PRESUDE

- **Uvod** (naziv organa, ime sudije, ime i prebivalište okrivljenog, prekršaj, osnov donošenja rešenja)
- **Izreka** (podaci o okrivljenom, činjenični opis, pravna kvalifikacija, odluka o pravnoj stvari)
- **Obrazloženje** (sadržina zahteva, činjenično stanje, dokazi, propisi)
- **Pouka o pravnom leku**
- **Broj predmeta, datum donošenja rešenja, potpis sudije, službeni pečat**

Rešenje kojim se obustavlja prekršajni postupak

- ako je postupak vođen, a **nije bilo zahteva** lica koje je ovlašćeno za njegovo podnošenje
- ako organ koji je vodio postupak nije bio za to **nadležan**
- ako je okrivljeni za istu radnju **već pravosnažno kažnjen** u prekršajnom postupku ili je prekršajni postupak pravosnažno obustavljen, ali ne zbog nenadležnosti
- ako je okrivljeni za isto delo **već kažnjen za krivično delo ili privredni prestup**

- ako okrivljeni uživa **diplomatski imunitet**
- ako je nastupila **zastarelost**
- ako je **okrivljeni umro** odnosno ako je prestalo da postoji pravno lice protiv koga se vodi prekršajni postupak
- ako je **podnosilac zahteva** za pokretanje prekršajnog postupka **odustao** od istog
- u drugim Zakonom predviđenim slučajevima

Presuda kojom se okrivljeni oslobađa krivice

- ako radnja za koju se vodi postupak **nije prekršaj**
- ako postoje okolnosti koje **isključuju odgovornost** okrivljenog
- ako **nije dokazano** da je okrivljeni izvršio prekršaj

Presuda kojom se okrivljeni oglašava krivim

- U prekršajnom postupku utvrđeno:
 - Postojanje prekršaja
 - Odgovornost okrivljenog za taj prekršaj

Izreka presude kojom se okrivljeni oglašava krivim

- **Izreka presude** obavezno sadrži:
 - **prekršaj** za koji se okrivljeni oglašava krivim
 - naznaku **propisa** koji su primenjeni
 - odluku o **sankcijama** koje se izriču
 - odluku kojom se **oduzima imovinska korist** ostvarena prekršajem
 - odluku o **uračunavanju zadržavanja** i pritvora u kaznu
 - odluku o **troškovima postupka**
 - odluku o **imovinsko-pravnom zahtevu**
- **Osim toga:**
 - Rok plaćanja i način zamene novčane kazne, postupak za oduzetim predmetima, vraćanje privremeno oduzetih predmeta

SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVICE

- Predlog sporazuma stranke predaju sudiji do završetka prvog ročišta za održavanje pretresa
- Sporazum sadrži:
 - Priznanje okrivljenog da je učinio prekršaj
 - Saglasnost stranaka o prekršajnim sankcijama
 - Odustajanju podnosioca zahteva od prekršajnog gonjenja za druge prekršaje,
 - Saglasnost o troškovima postupka i imovinkopravnom zahtevu
 - Odricanje od prava na žalbu protiv odluke suda donete na osnovu sporazuma.
 - Obavezu okrivljenog da vrati imovinsku korist stečenu prekršajem, odnosno da vrati predmet prekršaja
- Sud donosi rešenje kojim odbacuje, odbija ili usvaja predlog
- Po pravosnažnosti rešenja sud na osnovu sporazuma donosi presudu kojom okrivljenog oglašava krivim

PRAVNI LEKOVI

- Redovni
 - Žalba
- Vanredni
 - Zahtev za ponavljenje postopka
 - Zahtev za zaščitu zakonitosti

ŽALBA

- **Redovan pravni lek** protiv odluke donete u prvom stepenu
- Žalbu mogu izjaviti
 - **okrivljeni** (branilac, bračni drug, srodnik u pravnoj liniji, zakonski zasupnik, usvojlac, usvojenik)
 - **podnosilac zahteva**
 - **vlasnik oduzetog predmeta** (samo u pogledu zaštitne mere)
- Žalba se podnosi **u roku od osam dana**
- Podnosi se **drugostepenom organu** preko prvostepenog organa
- Žalba **odlaže izvršenje odluke**

Osnovi za pobijanje prvostepene odluke

1. bitne povrede odredaba **prekršajnog postupka**
2. povrede **propisa o prekršaju**
3. pogrešno ili nepotpuno utvrđenog **činjeničnog stanja**
4. odluke o **prekršajnim sankcijama**, odluke o **oduzimanja imovinske koristi**, odluke o **troškovima prekršajnog postupka**, odluke o **imovinsko-pravnom zahtevu**

Postupak po žalbi

- **Prvostepeni organ** za prekršaje kome je podneta žalba ceni da li je žalba **blagovremena, dozvoljena i izjavljena od ovlašćenog lica** i zavisno od te ocene
 - odbacuje žalbu ili
 - dostavlja je drugostepenom organu zajedno sa spisima u roku od tri dana
- **Drugostepeni organ** za prekršaje po prijemu žalbe i spisa **razmatra žalbu** i može da donese sledeće odluke:
 - da žalbu odbaci
 - da odbije žalbu i potvrdi prvostepenu odluku
 - da uvaži žalbu i preinači prvostepenu odluku
 - da uvaži žalbu i ukine prvostepenu odluku

PONAVLJANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

- Vanredni pravni lek
- Može se podneti iz sledećih razloga:
 1. ako je rešenje zasnovano na **lažnoj ispravi** ili **lažnom iskazu** svedoka ili veštaka
 2. ako je rešenje doneto **krivičnim delom sudije** ili drugog službenog lica koji su učestvovali u postupku
 3. ako je lice kažnjeno za prekršaj **već bilo kažnjeno** za taj prekršaj
 4. ako postoje **nove činjenice ili dokazi** koji bi uticali na odluku da su bili poznati u postupku u kome je doneta odluka o prekršaju

PONAVLJANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

- Podnosi se **prvostepenom organu za prekršaje**
- Mogu ga podneti: **kažnjeni** (njegov branilac) i **podnosilac zahteva**
- **U roku od godinu dana** od pravnosnažnosti odluke
- **Odluke** povodom zahteva:
 - **Zahtev se odbacuje** (neblagovremen, nedozvoljen, izjavljen od strane neovlašćenih lica, ne sadrži zakonski osnov, dokaze)
 - **Ponavlja se postupak**
 - Zahtev se odbija
 - Odluka se ukida u celini ili delimično

ZAHTEV ZA ZAŠTITU ZAKONITOSTI

- Podnosi ga **Republički javni tužilac** ako smatra da je presudom ili rešenjem o prekršaju povređen zakon ili drugi propis o prekršaju
- **U roku od 3 meseca** od dana dostavljanja rešenja
- Odlučujući o zahtevu **Vrhovni kasacioni sud** može:
 - **Odbiti zahtev** kao neosnovan
 - **Usvojiti zahtev**
 - **preinačiti** pravnosnažnu odluku
 - **ukinuti** u celosti ili delimično odluke u prvom i u drugom stepenu i vratiti predmet na ponovno odlučivanje prvostepenom organu
 - samo **utvrditi povredu propisa**

POSEBNI POSTUPCI

- Postupak prema maloletnicima
- Postupak za naknadu štete zbog neopravdanog kažnjavanja i zadržavanja
- Prekršajni postupak koji vode organi državne uprave
 - Redovni postupak
 - Naplata novčane kazne na licu mesta

POSTUPAK PREMA MALOLETNICIMA

- Karakteristike postupka:
 - Hitnost
 - Obazrivost u postupanju
 - Mišljenje organa starateljstva
 - Pozivanje preko roditelja
 - Obaveza svedočenja
 - Izdvajanje postupka prema maloletniku
 - Prava roditelja i staralaca u postupku
 - Necelishodnost pokretanja postupka
 - Pravo na podnošenje žalbe (brat, sestra, staralac, hranilac)
 - Isključenje javnosti
 - Postupak prema detetu

POSTUPAK ZA NAKNADU ŠTETE ZBOG NEOPRAVDANOG KAŽNJAVANJA

- Licu **izrečena kazna ili zaštitna mera**, a povodom v. p. leka postupak obustavljen
- **Izvršenje pre pravosnažnosti**, a u žalbenom postupku dođe do obustave
- Lice **izdržalo kaznu zatvora**, a povodom žalbe ili v.p. leka izrečena kraća kazna ili druga sankcija
- **Lice zadržano**, a postupak bude obustavljen
- Lice **zadržano duže** nego što zakon dozvoljava

REDOVNI PREKRŠAJNI POSTUPAK KOJI VODE ORGANI DRŽAVNE UPRAVE

- Ako je propisana samo **novčana kazna**
- **Zakonom** određeno da postupak vode organi uprave
- Postupak se vodi po **odredbama ZOP-a**
- Ako treba izreći **zaštitnu meru** organ podnosi zahtev za pokretanje . . .
- Žalba se izjavljuje nadležnom **prekršajnom sudu**
- Rešenje izvršava **nadležni prekršajni sud**

NAPLATA NOVČANE KAZNE NA LICU MESTA

- Vrsta prekršajnog postupka koji vode određeni **organi državne uprave**
- U slučajevima kada je to propisom o prekršaju **izričito predviđeno**
- Sastoji se u utvrđivanju prekršaja i izricanju i naplati **fiksno određene** novčane kazne **na licu mesta**
- Ako lice ne plati kaznu na licu mesta – poziv da to učini **u roku od osam dana** ili da pristupi u organ državne uprave radi vođenja prek. postupka

IZVRŠENJE ODLUKA

- Vršiti se po pravilu po proteku **15 dana od pravosnažnosti odluke**
- Nadležan **prvostepeni organ** za prekršaje
- Postoji i mogućnost izvršenja odluke **i pre njene pravosnažnosti** u sledećim slučajevima:
 - ako ne može da se utvrdi identitet okrivljenog, ako nema prebivalište, ako odlazi u inostranstvo, a prema oceni prvostepenog organa za prekršaje postoji osnovana sumnja da će **da osujeti izvršenje kazne** koja mu je odlukom o prekršaju izrečena
 - Okrivljenom izrečena kazna zatvora za prekršaj protiv JRM, postoji osnovana sumnja da će **ponoviti prekršaj** ili to **zahtevaju interesi bezbednosti**
- **Nije moguće prema maloletnicima** kao i kad je u pitanju prinudno izvršenje rešenja o prekršaju koje je doneo **organ državne uprave**

IZVRŠENJE NOVČANE KAZNE

- Lice kažnjeno novčanom kaznom obavezno je da kaznu plati u roku određenom presudom ili rešenjem o prekršaju
- Ako ne plati – zamena novčane kazne kaznom zatvora
- Novčana kazna izrečena pravnom licu, prof.vojniku, iznos preko 60.000 dinara (koji se ne može zameniti zatvorom), kao i troškovi postupka naplaćuju se prinudnim putem, po propisima o prinudnoj naplati poreza
- Naknada štete ili povraćaj stvari vrše se po pravilima izvršnog postupka na zahtev oštećenog

PRIVREDNI PRESTUPI

- Posebna vrsta kaznenih delikata
- Uvedeni u pravni sistem 1953. godine (Uredba o osnovnim sredstvima privrednih organizacija), da bi se ustanovila kaznena odgovornost pravnih lica za teže delikte učinjene u privrednom i finansijskom poslovanju
- Termin "privredni prestup" prvi put se pominje u Zakonu o privrednim sudovima iz 1954.
- Prvi zakon o privrednim prestupima donet je 1960. godine, a danas važi zakon koji je donet 1977. godine

Zakon o privrednim prestupima sadrži:

- Opšta pravila o odgovornosti i kažnjavanju za privredne prestupe (opšti deo)
- Pravila postupka za utvrđivanje odgovornosti i kažnjavanje za privredni prestup
- Odredbe o uslovima za izvršenje odluka o izrečenim sankcijama za privredne prestupe

POJAM I ELEMENTI PRIVREDNOG PRESTUPA

- **Pojam:** Društveno štetna povreda propisa o privrednom ili finansijskom poslovanju koja je prouzrokovana ili mogla da prouzrokuje teže posledice i koja je propisom nadležnog organa određena kao privredni prestup
- **Elementi** privrednog prestupa:
 - Delikt **pravnog i odgovorna lica**
 - **Društvena štetnost** koja se ogleda u prouzrokovanju ili mogućnosti prouzrokovanja težih posledica
 - **Protivpravnost** koja se ogleda u povredi propisa o privrednom i finansijskom poslovanju
 - Određenost prestupa **u zakonu ili uredbi**

OSNOVI KOJI ISKLJUČUJU POSTOJANJE PRIVREDNOG PRESTUPA

1. ako je učinjena povreda propisa o privrednom ili finansijskom poslovanju **neznatne društvene štetnosti**;
2. ako je povreda propisa o privrednom ili finansijskom poslovanju učinjena u **krajnjoj nuždi**

NEZNATNA DRUŠTVENA ŠTETNOST

- postoji ako je povreda propisa o privrednom ili finansijskom poslovanju koja ima sva obeležja privrednog prestupa predviđana zakonom, odnosno uredbom donetom na osnovu zakona,
 - malog značaja i
 - ako nije izazvala štetne posledice ili su one neznatne

KRAJNJA NUŽDA

- Postoji kada učinilac učini povredu propisa o privrednom ili finansijskom poslovanju **da bi od sebe ili od drugog otklonio istovremenu neskrivljenu opasnost** koja se na drugi način nije mogla otkloniti i ako je pri tom učinjeno zlo koje nije veće od onog koje je pretilo
- Opasnost i otklanjanje opasnosti

ODGOVORNOST ZA PRIVREDNE PRESTUPE

- Kao **pravna lica** imaju se u vidu **preduzeća, ustanove, organizacije kao i druga pravna lica koja obavljaju privredno ili finansijsko poslovanje**
- Kao **odgovorno lice** u pravnom licu, smatra se lice kome je u pravnom licu poveren određeni krug poslova, u oblasti privrednog ili finansijskog poslovanja (direktor, šef računovodstva, knjigovođa, blagajnik, poslovođa)
- Za privredni prestup ne mogu odgovarati **društveno-političke zajednice i njihovi organi, drugi državni organi i mesne zajednice**, ali se propisom kojim je određen p.p. može predvideti odgovornost odgovornih lica u ovim organima

ODGOVORNOST PRAVNIH LICA

- Ako je privredni prestup učinjen **radnjom ili propuštanjem dužnog nadzora** od strane organa upravljanja, odgovornog lica u tom pravnom licu ili radnjom drugog lica koje je bilo ovlašćeno da postupa u ime pravnog lica
- **Strana pravna lica** – ako imaju predstavništvo na teritoriji naše zemlje
- **Pravno lice pod stečajem** – samo oduzimanje predmeta i oduzimanje imovinske koristi

ODGOVORNOST ODGOVORNIH LICA

- Odgovorno za privredni prestup:
 - Izvršen njegovom **radnjom ili propuštanjem dužnog nadzora** i
 - Ako je bilo **uračunljivo** i postupalo **sa umišljajem ili iz nehata** (ako propisom nije predviđena odgovornost samo za umišljaj)
- Odgovornost se **ne gasi** prestankom radnog odnosa u pravnom licu, otvaranjem stečaja ili prestankom pravnog lica
- **Neće se kazniti** za privredni prestup ako je već oglašen **krivim za krivično delo** koje ima obeležja privrednog prestupa
- **Naređenje pretpostavljenog**

SANKCIJE ZA PRIVREDNE PRESTUPE

- **Kazne** – novčana kazna
- **Uslovna osuda**
- **Zaštitne mere**
 - Javno objavljivanje presude,
 - Oduzimanje predmeta,
 - Zabrana pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću, i
 - Zabrana odgovornom licu da vrši određene dužnosti

NOVČANA KAZNA

- Novčana kazna je **jedina vrsta kazne** koja se može propisati za privredne prestupe
- Može propisati **na dva načina**:
 - **određivanje i posebnog minimuma i maksimuma** novčane kazne u okviru opšteg minimuma i maksimuma ove kazne za privredne prestupe
 - za **pravna lica** od 10.000 do 3.000.000 dinara
 - za **odgovorna lica** od 2.000 do 200.000 dinara
 - **u srazmeri sa visinom učinjenje štete**, neizvršene obaveze ili vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet privrednog prestupa (do dvadesetostrukog iznosa)

ODMERAVANJE NOVČANE KAZNE

- Novčana kazna se odmerava u **granicama propisane kazne** za učinjeni privredni prestup
- Pri odmeravanju sud je dužan da uzme u obzir **sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti** koje mogu da utiču na visinu odmerene kazne
- Obavezno se uzima u obzir **ekonomska snaga** pravnog lica i **imovno stanje** odgovornog lica
- **Povrat** – fakultativna otežavajuća okolnost

POOŠTRAVANJE KAZNE

- do **dvostrukog iznosa** najveće mere propisane kazne
- u slučaju **višestrukog povrata**:
 - lice najmanje **dva puta osuđivano** za srodna krivična dela ili privredne prestupe (na kazne preko 4.000 odnosno 20.000 dinara) i
 - od poslednje osude **nije proteklo više od pet godina**
 - Učiniac pokazuje **sklonost** ka vršenju ovakvih delikata (odgovorno lice)

UBLAŽAVANJE KAZNE

- Kod odmeravanja kazne za privredne prestupe moguće je ublažavanje kazne u tri slučaja:
 - u slučajevima kada je to **predviđeno zakonom**;
 - kad postoje **naročito olakšavajuće okolnosti**, i
 - kada su organi unutrašnje kontrole, drugi organi ili radnici u pravnom licu **otkrili ili prijavili privredni prestup**. U ovom trećem slučaju sud može i da oslobodi pravno lice od kazne

USLOVNA OSUDA

- Može se izreći pravnom i odgovornom licu
- Uvek fakultativno
- Uslovi:
 - sud je pravnom licu **utvrdio** novčanu kaznu do 20.000,00 dinara, a odgovornom licu do 4.000,00 dinara
 - **Uverenje suda** da osuđeni neće vršiti p.p. i k.d.
- **Vreme proveravanja** može iznositi najmanje jednu, a najviše dve godine

OPOZIVANJE USLOVNE OSUDE

- Razlozi za opozivanje:
 - Izvršenje novog p.p. ili k.d. u toku roka proveravanja
 - Saznanje za p.p. izvršen pre ovog za koji je izrečena uslovna osuda za koji se nije znalo
 - Neispunjenje nametnutih obaveza
- Opozivanje najkasnije u roku od godinu dana od isteka vremena proveravanja

ZAŠTITNE MERE

- Posebna vrsta privrednoprestupnih **sankcija** slična merama bezbednosti u krivičnom pravu
- Mere **preventivnog karaktera** čiji je cilj otklanjanje uslova ili stanja koji mogu dovesti do ponovnog vršenja privrednih prestupa
- Izriču se **uz kaznu ili uslovnu osudu**
- Zakon o privrednim prestupima predviđa **četiri vrste zaštitnih mera**

VRSTE ZAŠTITNIH MERA

1. Javno objavljivanje presude,
2. Oduzimanje predmeta,
3. Zabrana pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću, i
4. Zabrana odgovornom licu da vrši određene dužnosti

Javno objavljivanje presude

- Ova zaštitna mera može se izreći ako sud oceni da bi to bilo korisno kako bi se javnost upoznala sa presudom
- Naročito ako se time doprinosi otklanjanju opasnosti za život ili zdravlje ljudi, zaštiti sigurnosti prometa ili nekih drugih interesa privrede
- Objavljivanje se može izvršiti na razne načine: objavljivanjem u štampi, na radiju ili na televiziji

Oduzimanje predmeta

- Sastoji se u oduzimanju od učinioca određenih predmeta - kojima je izvršen privredni prestup, koji su bili namenjeni za izvršenje ili koji su nastali izvršenjem privrednih prestupa
- Mogu se oduzeti i od nevlasnika ako to zahtevaju interesi čuvanja života i zdravlja ljudi, sigurnost prometa, drugi interesi privrede ili razlozi morala
- Oduzeti predmeti se:
 - mogu prodati na javnoj prodaji prema Zakonu o izvršnom postupku,
 - mogu predati državnim organima, kriminalističkom muzeju, naučnim ili dobrotvornim ustanovama,
 - mogu uništiti

Zabrana pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću

- Sastoji se u zabrani pravnom licu da se bavi proizvodnjom određenih proizvoda i vršenjem određenih poslova prometa robe i usluga ili drugih privrednih poslova
- Ako sud oceni da bi dalje bavljenje određenom privrednom delatnošću bilo opasno po život ili zdravlje ljudi ili štetno za privredno ili finansijsko poslovanje drugih pravnih lica ili za privredu ili bi štetilo ugledu naše zemlje i naših preduzeća u inostranstvu
- Trajanje ove mere može biti od šest meseci do deset godina

Zabrana odgovornom licu da vrši određene dužnosti

- Izriče se odgovornom licu u slučajevima kada je ono **zloupotrebilo vršenje svoje dužnosti** za izvršenje p.p.
- Sastoji se u zabrani odgovornom licu **da vrši određene dužnosti** i to:
 1. dužnost koju je vršio u vreme kada je privredni prestup izvršen;
 2. određenu rukovodeću dužnost u pogledu privrednog i finansijskog poslovanja;
 3. određenu vrstu poslova ili nekih ili svih dužnosti koje se tiču raspolaganja, korišćenja, upravljanja ili rukovanja društvenim odnosno državnim sredstvima ili čuvanja tih sredstava

Trajanje ove mere može biti **od šest meseci do deset godina**

ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE PRIVREDNIM PRESTUPOM

- Nije zaštitna mera niti je uopšte sankcija za privredne prestupe, ali se primenjuje kod privrednih prestupa iz razloga pravičnosti i opšteg pravnog principa da **niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu protivpravnim delom**
- Može se oduzeti i od drugog lica ako je prenetu besteretno ili po neodgovarajućoj ceni

ZASTARELOST

- U privrednoprestupnom pravu institut zastarelosti zasniva se na istim principima kao i u krivičnom pravu
- Zakon o privrednim prestupima i predviđa shodnu primenu odredaba KZ o zastarelosti, a sam određuje samo odgovarajuće rokove zastarelosti koji se primenjuju u privrednoprestupnom pravu (3 godine, odnosno 5 godina)
- Zastarelost gonjenja i zastarelost izvršenja sankcija
- Prekid i obustava zastarelosti, relativna i apsolutna zastarelost

POSTUPAK ZA PRIVREDNE PRESTUPE

- Zasnovan je na principima i pravilima krivičnog postupka
- Regulisan je odredbama Zakona o privrednim prestupima
- Postupak za privredne prestupe se vodi pred nadležnim sudom (Privredni sud, Privredni apelacioni sud), a postupak pokreće javni tužilac
- Kao okrivljeni u postupku pojavljuju se pravno lice i odgovorno lice u pravnom licu

SASTAV SUDA I NJEGOVA STVARNA I MESNA NADLEŽNOST

- Sudovi za privredne prestupe sude, po pravilu, **u veću**
- Za suđenje **u prvom stepenu** veće **Privrednog suda** sastavljeno je **od jednog sudije** (koji je ujedno i predsednik veća) **i dva sudije porotnika**.
- Izuzetno, za lakše privredne prestupe (propisana kazna do 100.000 dinara za pravno lice) u prvom stepenu sudi **sudija pojedinac**
- Kad se odlučuje o žalbama na druga rešenja u prvostepenom postupku ili se donose odluke van glavnog pretresa veće prvostepenog suda sastavljeno je od **trojice sudija**

SASTAV SUDA I NJEGOVA STVARNA I MESNA NADLEŽNOST

- Drugostepeni sudovi sude u veću od tri člana
- Veće Privrednog apelacionog suda koje sudi u drugom stepenu sastavljeno je od dva sudije (od kojih je jedan predsednik veća) i jednog sudije porotnika.
- Veće sastavljeno od tri sudija donosi odluke u drugim slučajevima određenim zakonom.
- Vrhovni kasacioni sud odlučuje u veću koje može imati pet članova, tri sudije i dva sudije porotnika (zahtev za zaštitu zakonitosti) ili tri člana, sudije (određivanje i prenošenje mesne nadležnosti, sukob nadležnosti)
- Mesna nadležnost suda se određuje prema sedištu okrivljenog pravnog lica

VRSTE POSTUPKA ZA PRIVREDNE PRESTUPE

- Opšti ili redovni postupak
- Skraćeni postupak
- Posebni postupci
 - Za oduzimanje imovinske koristi
 - Za naknadu štete zbog neopravdane osude
 - Za brisanje osude, prestanak zaštitne mere ili pravne posledice osude

PROCESNE STRANKE U POSTUPKU ZA PRIVREDNE PRESTUPE

- TUŽILAC
 - Javni tužilac
 - Oštećeni kao supsidijarni tužilac
- OKRIVLJENI
 - Okrivljeno pravno lice
 - Okrivljeno odgovorno lice

TOK POSTUPKA

- **Prethodni postupak**
 - Podnošenje prijave i postupanje po prijavi
 - Istražne radnje
 - Stavljanje pod optužbu
 - Podnošenje optužnog predloga
 - Prethodno ispitivanje optužnog predloga
- **Glavni postupak**
 - Pripremanje glavnog pretresa
 - Glavni pretres
 - Donošenje i objavljivanje presude
- **Postupak po pravnim lekovima**
 - Redovnim
 - Vanrednim

PRETHODNI POSTUPAK

- Zakon prethodni postupak deli na tri faze:
 1. podnošenje prijave za privredni prestup i postupanje po prijavi;
 2. istražne radnje;
 3. stavljanje pod optužbu:
 1. podnošenje optužnog predloga
 2. prethodno ispitivanje optužnog predloga

PRIJAVA ZA PRIVREDNI PRESTUP

- Podnose je državni organi, preduzeća i druge organizacije i zajednice
- Pismeno ili usmeno na zapisnik koji se o tome sačinjava i pri tome se podnosilac prijave upozorava na posledice lažnog prijavljivanja
- Prijavljivanje se takođe može učiniti i telefonom
- Prijava se podnosi nadležnom javnom tužiocu

Postupak javnog tužioca po prijavi za privredni prestup:

- **Odbacivanje prijave**
 - ako delo ne predstavlja privredni prestup,
 - ako je nastupila zastarelost gonjenja ili
 - stoje neki drugi razlozi koji isključuju gonjenje
- **Pribavljanje potrebnih podataka** da bi konačno odlučio o prijavi (inspekcije, državni organi i organizacije)
- **Pokretanje postupka** protiv učinioca privrednog prestupa
 - predlog sudu za preduzimanje istražnih radnji ili
 - podnošenje sudu optužni predlog

ISTRAŽNE RADNJE

- Preduzimanje istražnih radnji javni tužilac predlaže nadležom sudu ako smatra da prijava i prikupljena obaveštenja i podaci ne sadrže dovoljno osnova da bi na osnovu njih mogao da podigne optužni predlog
- Istražne radnje preduzima određeni sudija
- Stranke imaju pravo da prisustvuju sprovođenju istražnih radnji.
- Po sprovedenim istražnim radnjama određeni sudija dostavlja spise javnom tužiocu koji odlučuje o podnošenju optužnog predloga sudu ili o odbacivanju prijave.

OPTUŽNI PREDLOG I NJEGOVO PRETHODNO ISPITIVANJE

- Optužni predlog je **optužni akt** koji se podnosi sudu, a u kojem se učinilac optužuje za učinjeni privredni prestup
- Optužni predlog podnosi nadležni **javni tužilac**
- Navode se podaci o **okrivljenom** i o **privrednom prestupu** za koji se optužuje i razlozima za optužbu, iznose **dokazi** koje treba izvesti na glavnom pretresu i čini **predlog** da se okrivljeni osudi za učinjeni privredni prestup

OPTUŽNI PREDLOG I NJEGOVO PRETHODNO ISPITIVANJE

- Kad primi optužni predlog predsednik veća ili sudija pojedinac razmatra isti radi utvrđivanja da li optužni predlog daje osnova da se može zakazati glavni pretres
- On potom može da donese sledeće odluke:
 1. da **zakaže glavni pretres**, ako za to postoje svi potrebni uslovi;
 2. da sprovede još neke potrebne **istražne radnje** ili da dopuni one koje su već sprovedene;
 3. ako utvrdi **nenadležnost** tog suda da uputi nadležnom sudu;
 4. da **odbaci optužni predlog** ako stoje uslovi za njegovo odbacivanje

Razlozi za odbacivanje optužnog predloga:

1. ako delo za koje se optužuje **nije privredni prestup**,
 2. ako je nastala **zastarelost** za krivično gonjenje ili stoje drugi razlozi zbog kojih se isključuje gonjenje
 3. ako **nema dovoljno dokaza** da je okrivljeni učinio privredni prestup.
- Rešenje o odbacivanju optužnog predloga dostavlja se tužiocu i tuženom (pravnom i odgovornom licu)

Prekid postupka

- Postoji i mogućnost prekida postupka protiv okrivljenog odgovornog lica ako je:
 - nedostupan državnim organima ili
 - ako je duševno oboleo ili duševno poremećen.

Po prestanku ovih smetnji prekinuti postupak se nastavlja

PRIPREMANJE GLAVNOG PRETRESA

- Glavni pretres zakazuje predsednik veća ili sudija pojedinac
- Održava se, zavisno od težine privrednog prestupa za koji se sudi, pred većem suda ili pred sudijom pojedincem
- Pozivaju se: okrivljeni (uz poziv mu se dostavlja i prepis optužnog predloga) , njihovi branioci, tužilac, oštećeni i njegov zastupnik ili punomoćnik, svedoci, veštaci i tumači

GLAVNI PRETRES

- Čitanje optužnog predloga
- Saslušanje predstavnika okrivljenog pravnog lica, a onda se pristupa ispitivanju okrivljenog odgovornog lica
- Saslušavanje svedoka i veštaka i izvođenje ostalih dokaza
- Davanje završne reči od strane stranaka u postupku, sledećim redosledom: tužilac, oštećeni, branilac okrivljenog pravnog lica, predstavnik okrivljenog pravnog lica, branilac okrivljenog odgovornog lica i okrivljeno odgovorno lice
- Predsednik veća, odnosno sudija pojedinac, zaključuje glavni pretres
- Donošenje i objavljivanje presude

DONOŠENJE PRESUDE

- Presuda kojom se odbija optužni predlog
- Presuda kojom se optuženi oslobađa od optužbe
- Presuda kojom se optuženi oglašava odgovornim sadži sledeće:
 1. privredni prestup za koji se okrivljeni oglašava odgovornim
 2. navođenje propisa koji su primenjeni
 3. kazna na koju se okrivljeni (pravno i odgovorno lice) osuđuju, odluka o oslobodjenju od kazne ukoliko je do toga došlo
 4. odluka o uslovnoj osudi ako je ona izrečena umesto kazne
 5. odluka o zaštitnim merama ukoliko su one izrečene
 6. odluka o oduzimanju imovinske koristi
 7. odluka o trokovima postupka
 8. odluka o imovinskopravnom zahtevu ako je on bio istaknut u postupku od strane oštećenog

PRAVNI LEKOVI U POSTUPKU ZA PRIVREDNE PRESTUPE

- **Redovni** pravni lekovi
 - Žalba protiv presude
 - Žalba protiv rešenja
- **Vanredni** pravni lekovi
 - Zahtev za ponavljanje postupka
 - Zahtev za zaštitu zakonitosti

ŽALBA PROTIV PRESUDE I ŽALBA PROTIV REŠENJA

- Žalbu mogu izjaviti: **stranke, branilac, oštećeni i sopstvenik** (nosilac prava raspolaganja, korisnik) oduzetog predmeta
- **Javni tužilac** - na štetu ili u korist okrivljenog
- **Oštećeni** - samo u pogledu odluke o troškovima postupka
- **Žalba protiv presude** može se izjaviti u roku od **osam dana**
- **Žalba protiv rešenja** (ako zakonom nije drukčije propisano) može se izjaviti u roku od **tri dana** – žalba protiv rešenja o privrednom prestupu donetog **u skraćenom postupku** u roku od **osam dana**

ŽALBA PROTIV PRESUDE I ŽALBA PROTIV REŠENJA

- Žalba se može izjaviti samo **pismeno**
- Blagovremeno izjavljena žalba od strane ovlašćenog lica **odlaže izvršenje**
- **Osnovi** zbog kojih se presuda može pobijati
- O žalbi odlučuje **drugostepeni sud na sednici veća**
- **Postupak** po žalbi

ZAHTEV ZA PONAVLJANJE POSTUPKA

- Postupak se može ponoviti ako su za to ispunjeni zakonski uslovi
- Postupak se pokreće zahtevom za ponavljanje postupka koji predstavlja vanredni pravni lek protiv pravosnažne presude
- Postupak po ovom zahtevu regulisan je Zakonom o krivičnom postupku, zbog čega Zakon o privrednim prestupima o tome ne sadrži odredbe izuzev jedne dopune (odgovorno lice koje je pravosnažno osuđeno za p.p. za isto delo već pravosnažno osuđeno za k.d.)

ZAHTEV ZA ZAŠTITU ZAKONITOSTI

- **Vanredni pravni lek** koji se može podneti protiv pravnosnažne odluke (presude ili rešenja) donete u postupku za privredne prestupe
- Može se podneti ako je pravnosnažnom odlukom suda o privrednom prestupu ili u postupku koji je prethodio toj odluci, **povređen Zakon o privrednim prestupima ili drugi propis o privrednim prestupima**
- O zahtevu rešava **Vrhovni kasacioni sud**
- Može ga podneti **javni tužilac republike** u roku od šest meseci
- Stranke ne mogu podnositi ovaj zahtev

SKRAĆENI POSTUPAK

- Donošenje rešenja o privrednom prestupu **bez održavanja glavnog pretresa**
- Može se sprovesti **na predlog tužioca**
- Za one privredne prestupe za čije je rešavanje nadležan **sudija pojedinac** – za pravna lica novčana kazna do 100.000, a za odgovorna lica do 10.000 dinara
- Samo ako je predstavnik okrivljenog pravnog lica već bio **saslušan**, odnosno ako je okrivljeno odgovorno lice već bilo **ispitano**
- Ne mogu se izreći zaštitne mere (osim **oduzimanja predmeta**)
- Može se izreći mera **oduzimanja imovinske koristi** i dosuditi **imovinskopravni zahtev do 10.000 dinara**